

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Zdrowych, radosnych i pełnych pokoju świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku życzą Kongres Polaków w Republice Czeskiej i redakcja „Głosu Ludu”.

Święta z »aha-efektem«

Młodzież Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie rozpoczęła czas świąteczny koncertem muzyki, pieśni i słowa. Wczoraj o godz. 10 w kościele ewangelickim na czeskokoczyńskich Niwach zadedykowała go swoim szkolnym kolegom i nauczycielom. Po południu (już po zamknięciu numeru) młodzież wystąpiła dla rodziców i szerokiej publiczności. **Ciąg dalszy na str. 12**

Świąt Godowych wypetnionych radością i miłością, niosących spokój i odpoczynek. Nowego Roku spełniającego wszelkie marzenia, pełnego optymizmu, wiary, szczęścia i optymizmu. Tego życzy wszystkim swym członkom, sympatykom i sponsorom Zarząd PTTS „Beskid Śląski” w RC.

CL-766

Kolęda

Po białym śniegu,
po mroźnym chodniczku
wandruje kolęda
z gronia ku dolinie.
Staneła na kraju
pod młodą jedliczką
i smutno się dziwo
ku naszej dziedzinie.

Czy mie też gdo przynie
na wieczór do domu,
posadzi za stołem,
opłatką obdźieli,
czy znają mie jeszcze,
czych cudzo każdyemu
i już żodyn nie chce
sercem się podzielić?

Czy tą moją nutę
insze rytmy zgłuszają,
słów, co niesie z sobą,
już sie nie pamięto?
Boję sie, że nigdzi
mie już nie usłyszą,
i że mie ominie
to godowe święto.

Idź sie ty, kolędo,
do chałup podziwać,
schowanych, zakrytych
w świątecznej cichości.
Jo wiem, że kolędy
będą sie tam śpiywać
i mile cie przyną
ludzie dobrzi, prości.

Ewa Milerska

POGODA

sobota
niedzielaponiedziałek
wtorekdzień: 0 do 4 °C
noc: 1 do -3 °C
wiatr: 1-4 m/sdzień: 3 do 7 °C
noc: 3 do -1 °C
wiatr: 2-6 m/s

Fot. MAREK SANTARIUS

Gimnazjalny „Zorómbek” wieszkuje na ludową nutę wesołych świąt i pomyślności w nowym roku.

REKLAMA

i40 HYUNDAI NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.
HYUNDAI i40 kombi Experience, pakiet Success

kombi

sleva 178 000Kč
Konečná cena 499 890Kč vč.DPH

PROKES servis

5 LET KOMPLEXNÍ ZÁRUKY

+420 737 200 371 www.prokes.cz +420 603 144 745

★ Pour féliciter 2014

Spokojných i pogodných Świąt, a w nowym roku dużo zdrowia, szczęścia oraz sukcesów w życiu osobistym i zawodowym!

Zyczy zespół pracowników TRISIA, a.s.

Děkujeme wszystkim našim klientom za wsparcie w 2013 roku i życzymy Pogodných Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

Vitality Slezsko
Penzjonat Owieczka

Zareklamuj się w »GŁOSIE LUDU«! Tel. 775 700 896

KRÓTKO

STARO-NOWA
DYREKTOR

REGION (kor) – Biuro Rady Regionalnej Moraw i Śląska, instytucji, która jest odpowiedzialna za zarządzanie w naszym regionie pieniędzmi z Unii Europejskiej, będzie miało od 1 stycznia 2014 roku nową, a raczej staro-nową szefową. Kierownictwo Rady nominowało na to stanowisko oficjalnie Kateřinę Dostálová, która obowiązki dyrektora Biura pełniła już od września br. Jak powiedziała po nominowaniu dyrektor Dostálová, przez najbliższe dwa lata RRMiŚ będzie gospodarować blisko 8 miliardami koron, które wpłyną do regionu z funduszy europejskich.

* * *

IRA NA ZLOCIE

BYSTRZYCA (kor) – IRA oraz weterani czeskiego rocka, kapela Olympic z Petrem Janďą, zagrają na Bystrzyckim Zlocie w 2014 roku. Poinformował o tym wicewójt Roman Wróbel. – Złot odbędzie się po raz dziesiąty, a takie święto trzeba uczcić muzyką z najwyższej półki. Przyznam się, że początkowo myśleliśmy o formacji TSA, która grała już w naszym Parku PZKO nad Głuchówką trzy razy, ale jej lider, Marek Piekarczyk nie może w tym terminie przyjechać – podkreślił. 10. Bystrzycki Złot odbędzie się w piątek 16 maja, a oprócz wspomnianych już gwiazd zagrają na nim najlepsze kapela z Olzy.

Drodzy
Czytelnicy

Kolejny numer „Głosu Ludu” ukaże się 28 grudnia, będzie miał objętość 12 stron. Jednocześnie informujemy, że w najbliższy poniedziałek sekretariat redakcji będzie nieczynny, dziennikarz będzie dyżuruwał od godz. 8.00 do 13.00.

Więcej miejsca, lepsze warunki

Szkoła podstawowa w Ropicy ma zupełnie nowe pomieszczenia na poddaszu. Budynek, w którym uczy się 74 dzieci, w tym także jedna klasa polska z 13 uczniami, przeszedł w tym roku kilka zasadniczych zmian. Dzieci wreszcie będą miały odpowiednio dużą świetlicę, a dzięki przeniesieniu na poddasze biblioteki powiększy się niewielka stołówka, na strychu będą też inne szkolne pomieszczenia.

Remont zakończył się kilka tygodni temu. Wczoraj wyremontowane pomieszczenia mogli obejrzeć uczniowie, ich rodzice i mieszkańcy gminy w czasie świątecznego jarmarku i dni otwartych szkoły.

– Dzieci już nie mogą się doczekać! Nowe pomieszczenia są bardzo potrzebne, przede wszystkim ze względu na świetlicę. Do świetlicy uczęszcza 50 dzieci, a klasa jest dla nich za mała, więc są rozrzućeni po całej szkole i muszą pracować w grupach – powiedziała nam dyrektorka ropickiej podstawówki, Irena Byrtusová. Otwarcie poddasza zaplanowano na 9 stycznia, od 10 stycznia dzieci będą już korzystać z nowych sal pod dachem.

Inwestycja pochłonęła 2,7 mln koron, choć początkowo koszty oszacowano na 2,3 mln (cena wzrosła ze względu na dodatkowe prace statyczne). Fundusze na remont wyłożył Urząd Gminy. – Budynek przeszedł gruntowny remont w 2005 roku. Już wtedy kielkowała w nas myśl o zaadaptowaniu poddasza – wyjaśniła wójt gminy, Ursula Waniová, która oprowadziła nas po nowo wyremontowanym poddaszu,

pokazując przestronne, nowoczesne sale.

Są tu teraz dwa większe pomieszczenia – jedno przeznaczone na świetlicę szkolną, drugie – na pracownię wychowania muzycznego oraz plastycznego. Nowa sala dla uczniów uczęszczających na świetlicę jest większa i lepiej dostosowana do ich potrzeb niż klasa lekcyjna na parterze budynku, która po zakończeniu nauki zamieniała się w świetlicę. Na strychu

swoje miejsce znalazła także szkolna biblioteczka, dzięki czemu zwolniło się pomieszczenie na parterze i można je było połączyć z niewielką dotąd stołówką. Na poddaszu przygotowano ponadto gabinet dla nauczycieli oraz łazienkę i ubikację.

Jak zapewniła pani wójt, cały budynek jest w bardzo dobrym stanie i w najbliższym czasie nie wymaga już żadnych dużych remontów. Gmina planuje w przyszłości jeszcze wymianę instalacji grzewczej, poza tym wokół szkoły szykuje się kilka mniejszych inwestycji. Być może już w przyszłym roku koło budynku powstanie niewielki parking, remont przejdzie prowadząca przy podstawówce droga. Gmina ma zamiar przeprowadzić również remont strychu w budynku polskiego i czeskiego przedszkola mieszczącym się w sąsiedztwie szkoły. Już w tym roku władze wioski miały w planie również postawienie obok szkoły nowoczesnego boiska, nie udało się jednak zdobyć funduszy na ten cel. Projekt przesunięto na następne lata, Ropica chce jeszcze raz złożyć wniosek o dofinansowanie projektu. (ep)

Wójt Ropicy Ursula Waniová pokazuje nowe pomieszczenia na poddaszu budynku.

Narciarzy ratuje sztuczny śnieg

Pomimo niesprzyjających prognoz pogody miłośnicy białego szaleństwa nie muszą przez najbliższy weekend oraz świąteczne dni rezygnować z przyjemności szusowania po śniegu. Dzięki systemowi sztucznego naśnieżania od czwartku jest czynny jeden z najbardziej popularnych ośrodków sportów zimowych na naszym terenie – w Mostach koło Jabłonkowa. To po Bilej drugi ośrodek w czeskiej części Beskidów, który w tym sezonie uruchomił wyciągi.

Jak informuje menedżer mosteckich narciostad, Bogdan Jakubek, na narciarzy czeka dobrze przygotowany stok z dwoma działającymi wyciągami, pokrywa śnieżna wynosi półtora metra. – W Mostach każdej nocy

spada temperatura poniżej zera. To pozwala nam później utrzymać twardą pokrywą śnieżną w ciągu całego dnia. Wyciągi są czynne zarówno w dzień, jak i wieczorem – zapewnia. Zastrzega jednak, że narciarze biegowi muszą na dobre warunki śniegowe jeszcze poczekać. Oświetlona pętla trasy biegowej nie jest jeszcze przygotowana.

Korzystać z dobrych warunków, jakie daje jak na razie prawie wyłącznie sztuczny śnieg, mogą amatorzy jednej lub dwóch desek również w polskiej części Beskidów. Jak ustaliliśmy, w Istebnej od blisko dwóch tygodni działają ośrodki Zagroń i Złoty Groń. Można także szusować na wiślańskim Soszowie i Stożku. (sch)

Odnowią park sanatorium

Założone w latach 30. ubiegłego wieku sanatorium przeciwgruźlicze w Jabłonkowie, do dziś służące do leczenia chorób płuc i dróg oddechowych spodziewa się zastrzyku finansowego z Unii Europejskiej. Dyrekcja tej placówki zamierza wykorzystać je na odnowienie parku sanatoryjnego.

Przypomnijmy, że ten piękny park służący kuracjuszom ma powierzchnię 37 hektarów i na jego terenie znajduje się rozległe arboretum, w którym rośnie około 350 gatunków rzadkich często drzew pochodzących z różnych krajów Europy, Azji i Ameryki Południowej. Można też tu podziwiać kilka rzeźb autorstwa

plastyków Vincenta Makovskiego i Jana Tríski. Uroku parkowi dodaje też kilka małych stawów.

Projekt odnowienia parku przewiduje m.in. remont chodników i placzków w centrum tego sanatoryjnego kompleksu, główne przed głównym pawilonem. Ma też powstać nowa ścieżka edukacyjna poświęcona historii parku i sanatorium oraz kilka nowych miejsc do wypoczynku kuracjuszy i mieszkańców Jabłonkowa.

Koszty przedsięwzięcia oszacowano na blisko 2,6 mln koron. Z tego jednak ponad 2,2 mln koron powinna pokryć dotacja z funduszy unijnych. (kor)

Narciarski upadek prezydenta

Prezydent RP pechowo rozpoczął tegoroczny sezon narciarski. – W ubiegły weekend Bronisław Komorowski wyjechał do Wisły na narty. Podczas jazdy doznał niegroźnej sportowej kontuzji kolana – poinformowała szefowa prezydenckiego biura prasowego Joanna Trzaska-Wieczorek.

Pytana o szczegóły zdarzenia rzeczniczka prezydenta odparła: – To tylko kontuzja, uraz sportowy. Prezydent będzie wykonywał swoje obowiązki

według harmonogramu, ale formuła jego udziału w niektórych wydarzeniach ulegnie zmianie.

Prezydent Komorowski znany jest ze swej pasji do narciarstwa. Każdej zimy głowa państwa gości kilkakrotnie w swej rezydencji na Zadnim Groniu w Wiśle i szusuje z okolicznych stokach. Jednym z ulubionych ośrodków narciarskich prezydenta Komorowskiego jest istebniański Zagroń. (wik)

Karetki z nano

Pięcioma nowymi karetkami o łącznej wartości ponad 5 mln koron dysponują od środy wojewódzkie szpitale w Trzyniecu i Frydku-Mistku. Dwie z nich trafiły do Trzynieca, trzy – dzięki dofinansowaniu miasta milionem koron – do Frydka-Mistka. Nowe volkswageny zastąpią starsze pojazdy. Dla pacjentów oznacza to większą wygodę przejazdu, dla sanitariuszy łatwiejszą opiekę nad pacjentem. Jedna z trzech frydecko-misteckich karetek posiada napęd na cztery koła, co pozwoli jej bezkolizyjnie dotrzeć nawet do trudno dostępnych podgórskich terenów. Z kolei wnętrza trzynieckich karetek są pokryte popularną ostatnio antybakteryjną warstwą nano, która będzie zapobiegać ewentualnym zakażeniom.

Nowe trzyniecko-frydeckie karetki będą na drogach łatwo rozpoznawalne. Wszystkie są utrzymane w jednolitej kolorystyce, każda ma naklejone logo województwa. (sch)

Nowe karetki przed trzynieckim szpitalem.

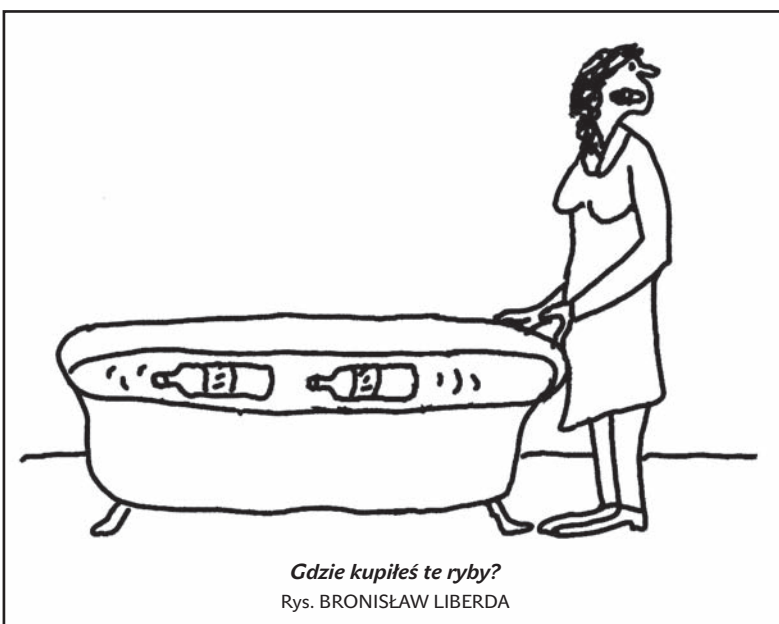
Rozszarpane sarny

Dziesięć saren padło ofiarą psów na obrzeżach Hawierzowa. Do incydentu doszło na terenie Sądów Żywocice. Jeden z myśliwych, który w środę rano obchodził rejon, znalazł w sadzie w pobliżu Pacałówki dziesięć zamordowanych saren, w tym jedno młode. – Zwierzęta miały podgryzione gardła, cztery sztuki miały też wyszarpane mięso z nóg – powiedział naszej gazecie Václav Preček,

przewodniczący powiatowego zarządzenia myśliwych w Karwinie. – Kolega pytał miejscowych, czy czegoś podejrzanego nie widzieli. Mówili, że po okolicy wałęsał się ciemny wilczur – dodał Preček. Myśliwy jest pewien, że sprawcą musiał być właśnie duży pies, mniejszy nie skoczyłby sarnom do gardła. Przekonany jest, że zwierzę dostała się do sadów (gdzie, nota bene, nie jest mile widziana, po-

nieważ obgryza drzewa) przez dziury w ogrodzeniu. – Te dziury robią tam złodzieje, którzy kradną jabłka – wyjaśnił myśliwy. Ogrodzenie prawdopodobnie stało się dla saren pułapką, nie zdołały uciec przed napastnikiem.

Sprawę zgłoszono na policję. Sytuacja jest poważna, bo jeżeli po Żywocicach porusza się groźny bezpański pies, to może zagrażać także bezpieczeństwu ludzi. (dc)

Gdzie kupiłeś te ryby?
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Trzy razy dłuższa dyskusja...

Rada Rządu ds. Mniejszości Narodowych pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych w dymisji, Jana Kohouta, w czwartek obradowała w Trzyńcu. Zaproszono kompetentne osoby, by omówić problemy nurtujące polską mniejszość.

Obrady za zamkniętymi drzwiami w sali sesyjnej ratusza, które pierwotnie miały trwać 45 minut, przeciągnięły się do 2,5 godziny – To świadczy o tym, że nie chodziło o cześć gadanie, że zainteresowanie dyskusją było obustronne. Goście z Pragi chętnie posłuchali tego, o czym mówili przedstawiciele mniejszości, a my z uwagą posłuchaliśmy, co oni mają do zaproponowania – skomentował prezes Kongresu Polaków w RC, Józef Szymeczek. W spotkaniu wziął udział w charakterze gościa – podobnie jak prezes PZKO, Jan Ryłko oraz przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych w Trzyńcu, ks. Bogusław Kokotek. Stałymi członkami Rady Rządu z ramienia polskiej mniejszości są Tadeusz Wantuła i Władysław Niedoba. To oni zainicjowali, by ostatnie w tym roku zebranie Rady miało charakter wyjazdowy i odbyło się w naszym regionie.

Dwa punkty obrad dotyczące polskiej mniejszości zostały przygotowane z wyprzedzeniem. Chodziło o polskie tablice, ich niszczenie i niejednoznaczny stosunek policji do tego problemu oraz o przesunięcie polskiej audycji w Telewizji Czeskiej na czas o niskiej oglądalności. Z myślą o pierwszym temacie zaproszono płk. Petra Klegę z Komendy Powiatowej Policji RC w Frydku-Mist-

ku, z myślą o drugim – dyrektora ostrawskiego studio TVC, Tomáša Šiřiny. – Pułkownik Klega przedstawił problem zamazywania tablic w całej jego rozciągłości i złożoności. Przekonywał, że trudno wysledzić sprawców zamazywania tablic, pomimo nowoczesnej techniki, jaką policja dysponuje. Tymczasem znane są przypadki, kiedy samym mieszkańcom szybciej niż policji udało się ustalić okoliczności tych incydentów – powiedział Szymeczek po obradach. Sprawa audycji polskiej w TVC również nie została rozwiązana. Tadeusz Wantuła docenił jednak, że podczas obrad zajęto się konkretnymi problemami, a zainteresowane instytucje wysłały kompetentne osoby. – Obaj panowie (Klega i Šiřina – przyp. red.) nie podsunęli co prawda gotowych rozwiązań, lecz obiecali, że pójdą tropem przedstawionych tematów i będą nam – członkom Rady Rządu – na bieżąco zdawali relację – powiedział naszej redakcji.

Do tablic odniosła się na forum również przedstawicielka niemieckiej mniejszości, Irena Nováková. – Mniejszość niemiecka nigdzie w RC nie osiąga progu 10 proc. i dlatego nie mamy prawa do podwójnych tablic, ale jestem przekonana, że gdyby miała, problemy byłyby takie same jak z polskimi tablicami. Wszystko dlatego, że większością

Minister Jan Kohout wita się z członkami Rady Rządu i gośćmi spotkania.

we społeczeństwo nie jest w rzetelny sposób informowane o historii, która nie ogranicza się przecież do ostatnich dziesięcioleci. Pani wiceburmistrz Trzyńca Milada Hejmejová w trochę dziwny sposób pode-

szła do tego problemu, mówiła, że większość ludzi nawet nie chce tych tablic, że wolą nie drażnić większościowego społeczeństwa, ale myślę, że nie tędy droga. Nie chodzi o to, by się chować i nie drażnić, ale by informować o tym, że pierwotne czy dwujęzyczne nazwy są uzasadnione – powiedziała w rozmowie z „Głosem Ludu”. – Cieszę się, że nie musimy sami bronić naszych racji, że również przedstawiciele innych mniejszości dokładnie tak samo jak my rozumieją ducha ustaw o ochronie praw mniejszości – skomentował słowa Novákovéj prezes Kongresu Polaków.

Rozmawiano też o polskim szkolnictwie mniejszościowym oraz sprawach finansowych, w tym o dotacjach na prasę mniejszościową. W przyszłym roku pula dotacji ma być o jedną trzecią wyższa w stosunku do tegorocznej. Z drugiej strony o wsparcie może wnioskować już 14 mniejszości, w tym dwie nowe – wietnamska i białoruska.

Ks. Bogusław Kokotek podsumował stosunki większości z mniejszościami w Trzyńcu. Przypomniał, że w czasie poprzedniej kadencji były poważne problemy, lecz w ostatnich latach sytuacja znacząco się poprawiła. – To, co słyszałem, nastroiło

mnie optymistycznie. Zrozumiałem, że jakość wzajemnych stosunków ma tendencję wzrostową, a przede wszystkim sprawnie działa wzajemna komunikacja – powiedział po obradach minister Kohout.

Z ratusza minister i Rada Rządu udali się do Polskiej Szkoły Podstawowej im. Gustawa Przeczka w Trzyńcu. Dyrektorka Anna Jeż przywitała gości w dwu językach. – Pozwólcie, iż najpierw powitam was w języku polskim, czyli takim, w którym kształcimy dzieci w naszej szkole. Powitaliśmy państwa tradycyjnie – chlebem i solą, jak przystało witać zacnych gości – powiedziała na wstępie. Podkreśliła, że szkoła w Trzyńcu działa już ponad 100 lat i przez cały czas jest wspólnotą uczniów, rodziców i przyjaciół szkoły, którzy razem tworzą atmosferę sprzyjającą nauczaniu i wychowaniu kolejnych pokoleń. Dla gości wystąpił szkolny zespół folklorystyczny „Ondraszki”.

Ostatnim przystankiem Rady Rządu i przykładem pozytywnej działalności Polaków na Zaozliu był Dom PZKO w Lesznej Dolnej. Minister nie wziął już udziału w tej wizycie, ponieważ wcześniej musiał wrócić śmigłowcem do Pragi.

DANUTA CHLUP

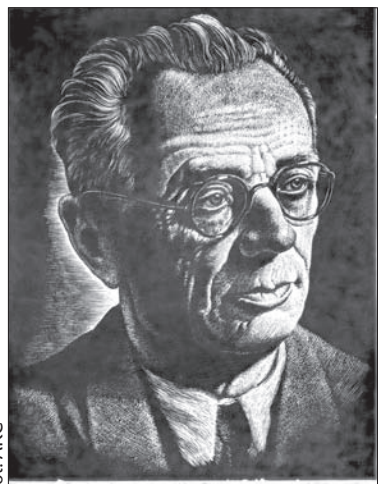
Dla ministra i Rady Rządu wystąpili „Ondraszki”.

Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Pół wieku bez Morcinka

Wczoraj minęła 50. rocznica śmierci Gustawa Morcinka. Okrągłą rocznicę śmierci pisarza uczcili skoczowianie. – Okolicznościowa uroczystość odbyła się u nas już w sobotę. Wtedy to w naszym muzeum otwarliśmy okolicznościową wystawę, a wydarzeniu temu towarzyszyła promocja najnowszej książki prof. Ewy Fonfary „Literackie „silva rerum”. Piśmiennictwo śląskie w przestrzeni kultury regionu” – mówi Wiesław Kuś, kierownik Muzeum im. G. Morcinka w Skoczowie.

Dodaje, że prezentowana w miasteczku pod Kaplicówką ekspozycja to wystawa, którą można było oglądać w Karwinie przed dwoma laty.

Gustaw Morcinek - drzeworyt Pawła Stellera.

– Składa się z 28 plansz oraz ponad 500 fotografii i skanów. Wszystkie przygotowano z okazji Roku – mówi Kuś.

W piątek 50. rocznicę śmierci Gustawa Morcinka uczciły również Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademiacka oraz Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego. Obie placówki zorganizowały sesję naukową „Półwiecze bez Morcinka”, a wśród zaproszonych prelegentów znaleźli się m.in. Andrzej Gwóźdź, Zbigniew Kadłubek, Krzysztof Kłosiński, Ryszard Koziołek, Krystyna Heska -Kwaśniewicz i Libor Martinek. (wik)

Zgłębiaj wiarę z »Zacheuszem«

Od 7 stycznia 2014 w Domu PZKO w Jabłonkowie będzie można wziąć udział w spotkaniach osób, które pragną bliżej zapoznać się z chrześcijaństwem i jego podstawami wiary. Spotkania będą się odbywać we wtorki aż do 18 marca, a organizuje je oddział Wspólnoty i Szkoły Nowej Ewangelizacji „Zacheusz”.

– Chodzi o chrześcijański Kurs Alfa, kurs ekumeniczny pochodzący z Anglii, w którym wzięło już na całym świecie udział ponad 20 milionów osób – wyjaśnia członkini zaozlańskiego „Zacheusza”, Maria Branna. – Także w Jabłonkowie będą to więc spotkania

ekumeniczne, na które mogą przybyć wszystkie osoby pragnące pogłębić swoją wiarę i poznać Boga niezależnie od konfesji. Nawet ci, którzy nie mają żadnych doświadczeń z wiarą, a chcą ją poznać i chcą przybliżyć się do chrześcijaństwa – uściśla.

Kurs będzie się co wtorek odbywał w siedzibie jabłonkowskich PZKO-wców przy Rynku Mariackim. Otworzy go zawsze o godz. 19.00 wspólna kolacja, po niej nastąpi wykład na przygotowany według scenariusza spotkań temat, który później będzie można rozwijać podczas dyskusji w mniejszych grupach. (kor)

W STULECIE URODZIN ADAMA WAWROSZA - 24 XII 1913-18 XII 1971

Był ostatnim, kto tak poloneza wodził

Nie wiem, od czego zacząć, bo pisać o tak wspaniałym, bogatym i różnorodnym człowieku, jakim był Adam Wawrosz, nie jest łatwo. Młode pokolenie wie o nim niewiele, dlatego trochę systematyczności w refleksjach o jego życiu nie zawadzi.

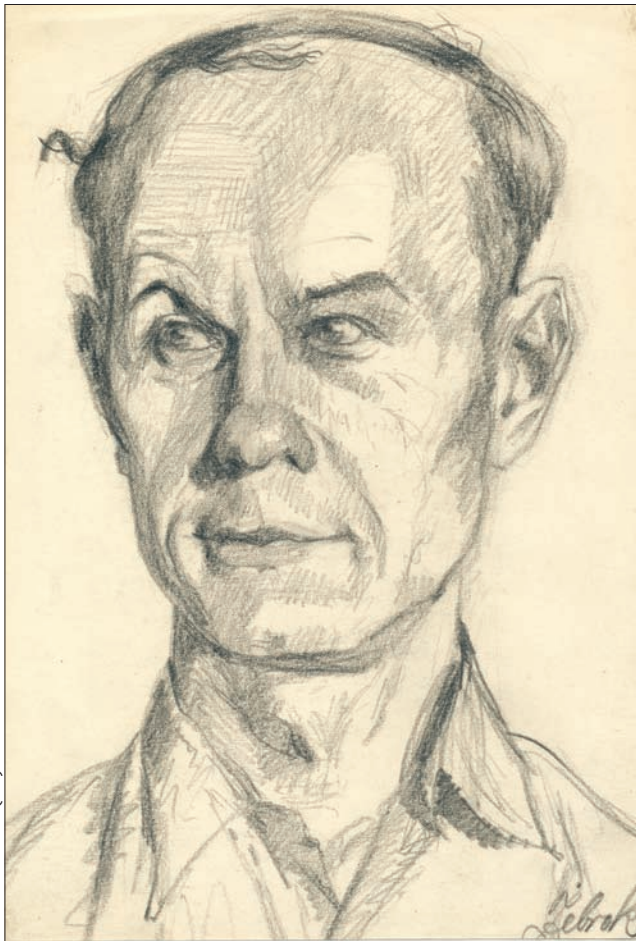
Adam Wawroszu był z krwi i kości człowiekiem naszej ziemi, która dla niego była wszystkim. Często powtarzał, że tworzy dla swoich na Śląsku, nie myśli o Warszawie. Najbardziej go raduje, gdy może wzruszać ludzi na naszych wielkich gospodzkich scenach w Rzece, Śmiłowicach, Szumbarku, Karpętnej... Był na wskroś przesiąknięty zapachem cieszyńskiej ziemi. Nic dziwnego, nazywał się Adam, czyli zrobiony z gliny, i to naszej. Zapewne dlatego także, iż urodził się 24 grudnia 1913 w Końskiej na Podlesiu. Miał bardzo blisko do wielkich twórców cieszyńskiego słowa. Za płotem było siedlisko Pawła i Jana Kubiszów, nieco dalej Buzków. Ich potęgą rozpostarła się nad tą wioską i wypełniła duszę małego Adama. Nie miał łatwego życia. Jako mały chłopak został sam, bez rodziców, którzy za szybko odeszli do wieczności. Na szczęście została starszeczka w Tyrze, Anna Wawroszowa od Janika, gdzie było niebiańsko po naszymu. Nie widziało się i nie słyszało telewizorów, komórek, komputerów, za to wszędzie brzmiał prawdziwy cieszyńsko-rejowski głos, w którym zakłęte były utopce, czarownice i inne psiokurki cieszyńskiego demonicznego świata. Ten tyrański matecznik okazał się dla Wawrosza zbawienny. Dzięki niemu stał się jednym z najbardziej oryginalnych cieszyńskich twórców. Słowem gwarorem posługiwał się po mistrzowsku, tak jak nikt przed ani po nim.

Minęły dziecięce lata i trzeba było wyruszyć z Tyry w świat. Za namową ujca trafia do krawca Pawła Mrózka na górnośląskich Kątach, ale ten zawód nie przyrasta mu do serca. Jego pasją jest słowo. Chce pisać, być na scenie, dlatego nie waha się i jedzie do Troku pod Wilnem, by wdzierać się w tajniki mowy scenicznej. Wraca. W swojej Końskiej tworzy teatr lalek, nazwany symbolicznie „Iskrą”, z którą jeździ po bliższych i dalszych gminach, roznosząc radość z cieszyńskiego słowa. Ale na niebie gromadzą się chmury. Przeczuwając zbliżającą się katastrofę, pisze dla niej satyryczny tekst pt. Hitler w niebie. I tu jego fragment:

*Mówią, że Hitler ma taki plany,
Ze chciałby w Kónski być pochowany.
Chciłoby przejeżdżać kole Haryndy,
Ze droga na Wschód nejbliższa tędy...*

Nie przypuszczają zapewne, jak przyjdzie mu za to zapłacić. I dalej jest tak.

Wybucho wojna, Adam ucieka aż pod Łuck, potem zaciąga się do armii Kleberga, a po jej rozbięciu pod Kockiem prze-

Fot. Ze zbiorów (ow)

Portret Adama Wawrosza - rysunek Rudolfa Żebroka.

dziera się do domu, lecz w Końskiej już Niemcy wiedzą, gdzie szykował dla Hitlera miejsce wiecznego spoczynku. Na całych 6 lat trafia do obozów koncentracyjnych w Grossborn i Dachau. Wraca w maju 1945 r. wprawdzie ze zdrowiem podłamanym, ale niezłamany, znów wskrzesza „Iskrę”, potem w trzynieckim i hutniczym Klubie Zakładowym stwarza „Misie”, kolejny teatr lalek, by w końcu trafić, jakże inaczej, do czeskokcieszyńskiej, pezetkaowskiej i lalkarskiej „Bajki”. Pisze dla niej i dla wszystkich amatorów naszego teatru przezabawne, lecz jakże mądre historie o tym, *Jak baba diabła wykiwała*, *O wilku i kózce*, *o Zolytach*, *Malowanych wajcach*, *Trusioku* i *Bóg wie, o czym jeszcze*.

Chciał, by było pogodnie, ale pogodnie po naszymu, więc zakłada w r. 1969 „Torkę”, wspaniały teatrzyk, ruchliwy, mieszczący się wszędzie. Z Janiną Matuszczakową, z jej synem Jurkiem i jeszcze paru innymi jeździ po naszej i polskiej stronie, a ludzie pękają ze śmiechu, widząc *Majstra Pyptoka*, *Po wyplacie czy Kidonia z Pinkaską*, *jak piyrszy roz jechali maszyną*.

Pełno go było w Głosie Ludu, w Hutniku, w Zwrocie, w kalendarzach, w Sekcji Folklorystycznej, która zainspirowała ową „Torkę”. Pisał o wszystkim, co nam dolegało, o tym, czemu gwara ginie, dlaczego ludzie „przewlekają kaboty”, czemu starki nie rządzą z wnukami tak, jak im „zobok” urósł, czemu młodzi opuszczają gronie i ściągają do osiedli, a ich prastare chałupy zaczynają rozbrzmiewać nie naszą mową. Uwziął się na pijoków, na zdradliwe dziełuchy, na weekendy, w których dzieje się bezperactwo, opisał niezrównanie nydecki „ryngiszpil” i wiele innych komicznych sytuacji, żywcem wziętych z naszego podwórka. Czuję się do głębi ich naszość, także w tym, jak nazywał swoich bohaterów. *Jymiolka*, *Nociasta*, *Wędzónka*, *Zosmożka*, *Szwotkula* czy, broń Boże, *Hermina*, *Klotylda* czy *Izydor* mieli u niego „przesmolone” od początku do końca. A jak się pod tym wszystkim podpisywał! *Zauważmy - Drzągąła*, *Hadam Cierlica*, *Francek Łociypka*, *Jadam Pniorka - pograbcz ze Zodurowa*. Czy jeszcze dzisiaj ktoś *strzebie na nosie*, *tragaczuje z wózkym*, *pimplorzi we warsztacie*? Kto jeszcze jest w stanie powiedzieć, że dziewczyna była szwaro jak *Wenus wykapano w kozim mlyku* czy *jak pelargonia po piyrszych przimrozkach*? Nikt. Tu był mistrzem nad mistrzami. Jak czujemy się kiepsko, czytamy jego *Niezapominajki*, *Z naszej noplepy* czy *Z Adamowej dzichty*, grajmy jego sztuki. Zaraz będzie nam raźniej i pewniej na naszej ziemi.

Z „Torką”, o której już powiedzieliśmy, objechał cały cieszyński świat. Za niecałe dwa lata przyjął ponad sto zaproszeń tych, którzy chcieli słyszeć krystalicznie cieszyńskie słowo. Po raz ostatni wybrał się do Nydku - Głuchowej w śniegu, deszczu, zimnie. Samochód staje w połowie drogi, a oni brną dalej już piechotą, bo przecież tam ludzie czekają. Było to 11 grudnia 1971 roku. Jego organizm, sponiewierany przeżyciami obozowymi i nieoszczędzaniem się dla nas, nie wytrzymuje. Za tydzień Głos Ludu donosi, że 18 grudnia odszedł na zawsze wspaniały pisarz, poeta, społecznik, aktor, Adam Wawrosz. Jak ciągle wspaniała jest Jego twórczość, przekonałami się w trzynieckiej Trisii 23 listopada br., czcąc setną rocznicę Jego urodzin. Dziś wracamy do niej także dlatego, że był ostatnim, kto tak poloneza wodził. I w tym tkwi Jego nieprzemijająca wartość.

DANIEL KADŁUBIEC

Pokił ni miała roboty w Kohinorce, ścisłała zymby i wyposłochowała to Robertowe brómbłowni. Nie była ślepo ani gucho. Widziała, jak chłop dostowo szumne wypłaty, z kierych wystyrkował ji z łaski pore korón. Słyszała, jak Milce Zozwórkowej nosi czekuladki, pozywo na wino i niemrawa zoglóndo do jejigo kwartyru.

Prziszel dziyń, kiedy Hanka powiedziała: Dość! Nie beje mu już deli ucnachtować kole zadku. Dy se ji nie woży, zdradzo, cygani, niech pokutuje. Poszła do fabryki, popytała o robote i wziyni jóm. Robert sie rozkokocił:

Joch se wziön babe dlo siebie, a ni dlo Kohinorki - fuczól nasmolóny, jak ni miał w ty piynty obiadu na stole.

O ni, panoczku! Bejesz mi musioł pomagac, bo my obo zarobiomy. Posztorniesz po izbie, garce pomyjesz, tepichi wykłupiesz, a przy praniu bejesz prodło kryncił. Jak równość, to równość, bo jo ni ma żodno twoja słózka. Skóńczyło sie twoji bisagowani, wylygowani na kanapie, siupkani u tej czutory - strzeliła energicznie.

Zawrzało piekło.

Jak nie skóńczysz z tóm fabrykóm, to uwidzisz, że cie osmolym i pujdym z chałupy. Susz sie tu sama - wygrozól rozpajedzóny chłop.

Hanka sie zaciyna i nie ustómpila. Mileczka husowała Roberta:

Nie byj gupi nie dej sie. Jak Hanka nie popuści, to zebier swoji pieczki i wystrzel od ni. Uwidzisz, jak przileci za tobóm.

Doł sie nabechtac. Wieczór przijechoł z półwózkym, pozbiyroł swoji ździorba i przijechoł ku Milce. Ni miał tego wiela, bo Hanka miała chałupe, meble po Pawle, po piyrszym chłopie, kiery zginył nogle pod kołami auta.

Pojechoł, brzydok, pojechoł - wyszeptala.

tek babigo lata. Jak sie wyoblykóm i wymigóm, to Milka, choć młodszo, zgaśnie przy mie jak latarnia bez petrytola - pomyślała radośnie.

Przeleciały miesionce. Roberta jakby z łańcucha spuścił. Popijoł z Mileczkóm, kupowoł ji rozmajte drzistki i szastoł pinióndzami. A dziełucha jako dziełucha. Aji tego

ADAM WAWROSZ

HANCZYNO WILIJA

Siadła na miynki fotel i dusza w ni zajoweczwała:

Pó coch se go brała, po co? Ludzie mi prawili: Nie bier se chłopca o piyńc roków młodszego, bo sie ci beje za młodymi gzić. Omotoł mie słódkimi słowami.

Robert sie kamracił z Pawłym. Chodzowoł do nich wieczorami młócić karty i na ploteczki. Nigdy nie myślała, że z niego tako łąta. Przed oczami stanął ji Paweł. Teraz dziepro poznała, jaki to był złoty człowiek. Szanowoł jóm, chodzili społym do kina, tyjnatru, na holdamasze i było im dobrze. Jakisi żól zapytlowoł ji sercym.

Ze mie też Pónbóczek skorół takim Robertym - westchła.

Stanyła przed zdradłym. Wielki cymne oczy podziwały sie na siebie. Uśmiychnyła sie.

Dyć zech jeszcze ni ma na zachyniyni. Ta sztyrycatka do sie jeszcze zamazać żyńszyniowym krynym. Dyć ani we włosach nie widać ni-

dobrego też sie ji przijadło. Zaczyna kryncić kinolym i dodziubować, że sie ji chłop w modrzokach nie podobo, że je nieokrzosany i kany jyny co. Na ostatku wybrniata po nim dwa tyśionce korón i poszła do kómpieli wóntrobe moczyć. Po jakimisi czasie Robert dostół pismo, w kierym mu pisała, że sie poznała z jednym szykownym inżyniyrzym z Podbrezowej, kiery ji obiecoł dać robote u nich w kancaryji. Niech ji to przeboczy, ale ku niymu sie nie wróci, bo sie ku sobie ani kapki nie godzóm.

Robert chodzil jak zatruty, bo takigo wylizka sie nie spodziywoł. Z mankulije wysiadowoł w karczmie i przewracół sztampere. Wieczorami drynczyła go teschnica za ciepłóm rynkóm, telewizorym i papuciami, kiere mu dycki Hanka podała.

Było prawie przed Godami, kiedy kamraci mu radzili, by poszeł do tyjnatru, kaj grajóm jakómsi tóm „Dame z kanalijami”. Wyparadził

sie, szel. Ci sami znómi nabechtali Hanke, by nie siedziata w chałupie, kiedy mo pernamyntke, niech idzie sie rozruszac miyndzy ludzi.

Nie dała sie pytać. Chynyla na siebie nowe szaty, namalowała gymbe, cyrpla po sobie lzyne parfómu i szła. Myślała, że zgore z gańby, bo Robert siod wedla ni. Ludzie usmiy-

gym zawrzyć. Rozmysłóm o nas i serce mie boli. Dyć my patrzimy ku sobie. Strasznie mi żól, zech Ci ubliżył. Par, przichodzi Wilija, dziyń ludzki dobroci. Byłbych rod, dybys mi przeboczyła i nie musielimy jak siroty wieczerać samotni. Chciłobych wszystko naprawić. Napisz, czy sie mogym wrócić.

Dyki już Twój Robert

Odpisała mu:

Robertcie!

Lepi żyć samotnie, niż w piekielku dómowym. Móim sie sama dobrze, bo żodyn po mnie nie jeździ z gymbóm, nie dokuczo i nie zdradzo. Jak podpiszesz, że nie bejesz nigdy za inszymi lotać ani zakazować mi robić we fabryce, pumozesz dóma posztornóć i bejesz mie miół naprowde rod jak sie patrzy, to na Wilije mozesz przisć.

Jeszcze nie Twoja Hanka Przilecioł jak na złotym kóniu i Wilija była piekno. Ale niech se już tam gdo chce, co chce prawi, Hanka nie beje mieć z niego radości, bo jak już roz chłop diobłym topi, to go dycki piekłym czuć.

REKLAMA

Wspaniałych
* świąt *
Bożego Narodzenia
i
szczęśliwego Nowego Roku
2014
* życzy grupa firm *
MALYJUREK

Nie było miejsca dla Ciebie

Wyjąłem szuflę z garażu. Śnieg padał całą noc. Nie mogłem spóźnić się do pracy, więc od razu zabrałem się do przekopania chodnika. Od samego patrzenia bolały mnie ręce, ale ktoś musi to zrobić. Nie tracąc czasu na zbędne rozmyślenia, kontynuowałem kopanie. To już trzeci raz w tym tygodniu. Nie rozumiem komu potrzebna jest zima. Już w listopadzie nerwowo obserwuję zmieniające się obrazy za oknem. Przecieram oczy. Zamykam. Otwieram. Marszczę czoło. Czy to już? Może jeszcze jeden dzień bez śniegu, bez lodu i wszechobecnych korków na ulicy. Grudzień bez śnieżyc jest czymś cudownym. Zdecydowanie przemawiają do mnie południowe klimaty; szerokie plaże i palmy leniwo kołyszące się na gorącym wietrze. Wypalone słońcem łąki i niekończący się błękit nieba. Rajski obraz wiecznych wakacji. Nie o to chodzi, by uciec od pracy i obowiązków dnia powszedniego, ale wolę zakładać okulary przeciwsłoneczne niż zimowe buty olbrzyma na pięciocentymetrowej podeszwie. Mroźne powietrze sprowadziło mnie na ziemię. Szybko zrozumiałem, że nie czas na marzenia bez pokrycia. Już tylko kilka kroków. Kilka machnięć łopaty, a podwórko będzie uwolnione od zalegającego na nim śniegu. O tak. Ta chwila niewątpliwie nastąpi. Właśnie teraz! Udało się. Zmęczony, wyczerpany, lecz zadowolony z wykonanego zadania, odłożyłem szuflę na swoje miejsce. Energicznie zatrzasnąłem drzwi. Pora na prysznic, pachnącą koszulę, czyste buty. Gotowe. Dla pewności sprawdzam godzinę. Zerkam na zegarek, by upewnić się, że wszystko idzie zgodnie z planem. Jest dobrze. Biorąc pod uwagę duże opady śniegu i konieczność odśnieżania podwórka, muszę przyznać, że się uwinąłem. Zasłużyłem na medal. Wychodzę... nie mogę w to uwierzyć. To prawdziwy koszmar! Przez wieś przetoczyła się plągotpiaskarka. Udzieliła główną ulicę. Przejechała dwa razy. Wte i wewte. Tak dla pewności, by zeszkrobać z asfaltu każdy milimetr białego puchu. Nie cierpię tej pory roku. Na podjeździe śnieżna barykada. Pół metra. Pół godziny. Wpół do ósmej. Zdecydowanie za późno. Niestety nie mam wyjścia. Szufla w ruch. Jedno machnięcie za drugim. Trzy, cztery...nie liczę. Nie ma sensu. Ważne, by można było w końcu ruszyć samochodem. Oczyszczyć podwórko z resztek śniegu. Ktoś musi to zrobić. Zdecydowanie wolę południowe klimaty. O tak! Zdecydowanie. Jestem pewien, że tak właśnie jest i nikt mnie nie przekona, że zima to uroczą porą roku. O nie! Nigdy w życiu. Wiem. Nigdy nie mów nigdy, ale w tym przypadku właśnie tak należy zrobić. Tak trzeba. Nienawidzę zimy.

W biurze pojawiłem się nieco później niż zwykle. Tak bywa, gdy na ulicach jest ślisko. Do tego ten przedświąteczny klimat. Kuszące oferty. Na przydomowych straga-

Rys. BLANKA SUSZKA SZCZUKA

nach ogrom świątecznych gadżetów. Place zamieniają się w parkingi, garaże przeistaczają w prowizoryczne kioski oferujące to, co najbardziej pożądane – choinki. „Wiem, pamiętam, nie zapomnę” – trzy przykazania prawdziwego mężczyzny. Dla pewności włączyłem alert w komórce. Niech dzwoni i przypomina. Żywa choinka w domu jest tak samo ważna, jak wigilijny barszcz, a nawet bardziej. W biurze praca wre od samego rana. Indeksy w dół – tak przez cały rok. To kryzys właśnie. Ileż można słuchać i przejmować się słabymi wynikami, kurczącym się rynkiem i kiepskimi wskaźnikami rozwoju ekonomicznego. Nie dziś, to jutro. Nie teraz, to potem. Wklejam twarz w dłoń. Proszę nie przeszkadzać. Kontempluję... OK, robimy tak: podwyższamy rabaty, obniżamy ceny, koszty transportu przejmuje odbiorca, który w zamian otrzyma prezent i kupon rabatowy na następne zamówienie. Dziękuję. Do widzenia. Wychodzę na obiad. Często korzystam z gastronomii w pobliskim centrum handlowym. Dziś jest trochę inaczej. Zbliżające się święta nie pozwalają odetchnąć, a raczej wprowadzają człowieka w oszołomienie i nerwowy nastrój. Pragnę odrobiny luksusu i ciszy. Przyjechałem, by zjeść obiad. Stałem w kolejce. Leniwo przesuwam stopy zbliżając się do kasy. Rozkojarzony zapachem świeżych dań muszę się jednak skupić. Teraz najtrudniejszy moment. Zbliża się chwila złożenia odpowiedniego zamówienia. Wśród ludzi coraz większe poruszenie. Siedzący obok nerwowo spoglądają na kartę dań. Tak naprawdę chodzi o dużą podświetloną tablicę z wyraźnym napisem DZIŚ POLECAMY... Czy aby

na pewno to najlepszy wybór? Czy najsmaczniejszy? Nieważne. Szybka decyzja. Kasa. Do zapłaty... o zgrozo! Dziś moja karta kredytowa straciła ważność. W pełni nieświadomy starałem się dokonać zapłaty. Niestety. Nie noszę gotówki. Dzięki temu nie muszę wyjmować portfela, a monety nie zalegają w kieszeniach. Dziś muszę wytrzymać bez obiadu. Może to i dobrze? Takie przedświąteczne nic niejedzenie dobrze mi zrobi. Bank już dwa tygodnie temu poinformował mnie o kończącej się ważności karty kredytowej, ale jakoś zabrakło mi czasu, by odebrać nową. Nie jest dobrze. Tym bardziej, że chciałem dziś kupić choinkę. Wyłączyłem alert. Drzewko kupię jutro.

Wieczorem wstąpiłem do kościoła. Święta Bożego Narodzenia są tutaj bardziej widoczne, niż gdziekolwiek indziej. Tłum porównywalny do tego z centrum handlowego, ale wszyscy odwróceny w jedną stronę. Nie ma chaotycznego rozglądania się za odpowiednim prezentem, szukania sklepów i biegania między piętami. Nie widać toreb wypchanych świątecznymi zakupami. Nie ma poczucia anonimowości. Właściwie to tutaj i teraz można by rozłożyć ogromny stół i zasiąść do wigilijnej wieczerzy. Daleko z przodu wznosi się ołtarz z ciemnego drewna, a na jego szczycie oko; boskie oko wykonane ze szkła. Całość wygląda jak lustro w kształcie trójkąta skierowane w dół, w którym widoczne odbicia księży i ludzi przyjmujących komunię zamieniają się w film. Ciąg zdarzeń bez logicznego wytłumaczenia, bez napisów i komentarza lektora. Niewiele można zrozumieć, bo wszystko jest odwrotnie. Widać plecy proboszcza, jego łysinę i zawartość kielicha, modlących się ludzi

i podniesione głowy w oczekiwaniu na cud. Z tej perspektywy wszystko to jakieś dziwne, a jednak takie naturalne. Bez kontroli. Bez cenzury. Bez scenariusza. Trochę jak w ukrytej kamerze. W tym zachwycie zachłysnąłem się własną śliną. Duszę się. Odgłos przeraźliwego kaszlu zwrócił uwagę obecnych tutaj ludzi. Wstyd mi. Muszę jak najszybciej wyjść. To trudne, bo przed świętami kościół pęka w szwach. W końcu wybiegłem na ulicę, by się uspokoić. Mroźne powietrze dusiło jeszcze bardziej. Przed wejściem do samochodu pośliznąłem się. Uderzyłem łokciem w felgę własnego samochodu. Gorzej być nie może! Krzyknąłem. Podniosłem głowę. Zaczął padać śnieg. Nienawidzę zimy.

Od wczorajszego wieczoru temperatura spadła o kolejne cztery stopnie. Niby wiadomo, że w grudniu jest zimno, ale globalne ocieplenie daje nadzieję na przesunięcie tej granicy między zimą a latem. Coś jednak się zmienia. Skoki temperatur, śnieg w maju, kwitnące drzewa w styczniu, zamrożone pszczoły i budzące się niedźwiedzie na sylwestra. Czy to jest normalne? Bóg się rodzi pod palmami bez choinek i sztucznych łańcuchów. Trochę zimy, trochę lata. Mimo to dziś muszę kupić choinkę. Taki zwyczaj i niezbędny element świątecznego wystroju. W pełni świadomy ubrałem się, zjadłem śniadanie i poszedłem do pracy. Jak zawsze w samochodzie słuchałem porannych wiadomości. Jak zawsze stałem w korku. Pokonałem kilkadziesiąt kilometrów spokojnie i bez nerwów. Zwyczajna droga do pracy. Te same pejzaże, remonty i objazdy. Uśmiecham się, gdy mijają mnie idiota w czerwonym Ferrari. Choć posiadam sam-

cze hormony, to nie mam potrzeby ścigania się na byle podjeździe. Nie czuję się przez to mniej męski. Jutro Wigilia. Wszyscy się gdzieś spieszą. Dlatego wybaczam facetowi w czerwonej wyścigówce, który nie zamierza odpuścić. Ryk silnika zwraca uwagę przechodniów. Przecież nie o takie konie chodzi. Sanie też nie pasują, a Świętego Mikołaja jak nie było, tak nie ma. Niby kolor się zgadza, ale nikt nie podchodzi. Nikt nie wyciąga ręki po prezenty. Na ostatnim w mieście skrzyżowaniu zatrzymało nas czerwone światło. Świąteczne iluminacje na fasadach kamienic wtapiają się w klimat ulicy. Trzy, dwa, jeden, START! Ostatnie spojrzenie. Bezsensowna rywalizacja dobiega końca. Czerwone auto zniknęło za zakrętem. Żal mi go. Kierowca na pewno miał kompleksy. Nie wiem jakie. Nie wiem dlaczego, ale nikt trzeźwo myślący nie rywalizuje bez powodu. Nieważne. Dziś muszę kupić choinkę. Zbliżyłem się do wypatrzonego wcześniej punktu sprzedaży świątecznych drzewek. To już tutaj. Kierunkowskaz. Zwalniam do zera. Za ogrodzeniem prawdziwa walka o ogień; o zimne iglaki. Oszronione drzewka, które nie są wcale świąteczne. Jeszcze nie teraz i nie w tym miejscu. Obok zaparkował czerwony zaprzęg reniferów. Samochód, który walczył o pierwszeństwo na światłach. W tłumie dostrzegam właściciela. Idzie w moją stronę. Uśmiecha się. Wykonuje nerwowe gesty. Podnosi ręce. Przyspiesza. O nie! Nie chcę dziś kupować choinki. Wracam do samochodu. Biegnę. Zamaszyście otwieram drzwi, gdy na ramieniu poczułem mocne szarpnięcie. Staram się uwolnić. Nie daję rady. Odwracam się i...

MAREK SŁOWIACZEK

3000 koron do wygrania

Jak zakończy się powyższe opowiadanie? Każdy może w myślach dopowiedzieć ciąg dalszy z finałem włącznie. Dla bardziej odważnych, którzy nie tylko pomyślą o ciągu dalszym, ale i prześlą go na papier, redakcja przygotowała

nagrodę w wysokości 3000 koron. Wystarczy do 20 stycznia wysłać pod adres redakcji: „Głos Ludu”, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Cieszyński Cieszyn lub konkursy@glosludu.cz wasze literackie fantazje. Forma dowolna, prace nie

powinny przekroczyć strony. Nadesłane materiały oceni jury w składzie: Joanna Wania, kierownik literacki Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, Jacek Sikora, dziennikarz „Głosu Ludu”, literat, Marek Słowiaczek, autor

opowiadania, pełnomocnik spółki „Pol-Press” wydającej „Głos Ludu” oraz redaktor naczelny gazety, Tomasz Wolff. Nie pozostaje nic innego, jak ogłosić znane powiedzenie: „Czytelnicy do piór”. (wot)

Święta Rodzina jest przykładem

O duchowym wymiarze świąt Bożego Narodzenia rozmawiamy z ks. Janem Wacławkiem, biskupem Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W., pastorem w Nawsiu oraz z ojcem Kalikstem – Janem Mryką, franciszkaninem, dziekanem dekanatu karwińskiego i proboszczem parafii katolickiej w Starym Boguminie.

Czy wystarczy przyjąć fakt, że Jezus Chrystus – Syn Boży narodził się w Betlejem, by zrozumieć duchowy wymiar świąt Bożego Narodzenia?

O. Kalikst: Nigdy nie da się zrozumieć duchowych rzeczy, przyjmując tylko proste fakty. My przyjmujemy fakt historycznie potwierdzony, że Jezus Chrystus narodził się zgodnie z zapowiedzią proroków w Betlejem, lecz przyjęcie tego faktu nie pomaga nam przeżyć to duchowo. Dopiero świadomość tego, że poprzez narodziny Jezusa Chrystusa zostały spełnione obietnice dane nam przez Boga i na świat przyszła miłość, umożliwia nam przeżyć to duchowo. Albo przyjmuję miłość – albo ją odrzucam i według tego kształtują się moje przeżycia duchowe. Nie wystarczą fakty, ale to, co jest z nimi związane.

Bp Jan: Wyjdźmy z określenia Jezus Chrystus Syn Boży. Często odczytujemy go w ten sposób: Jezus to imię, Chrystus nazwisko, Syn Boży – jego bliższe określenie. W rzeczywistości Chrystus to greckie tłumaczenie hebrajskiego słowa „mesziah”, które oznacza Pomazaniec. W Starym Testamencie są setki zapowiedzi przyjścia Mesjasza – czyli tego, który wybawi. Chociaż Żydzi mieli wiele zapowiedzi Mesjasza i nawet potrafili odczytać, że urodzi się w Betlejem, absolutnie w niego nie uwierzyli. Natomiast Nowy Testament mówi, że Jezus faktycznie jest tym zapowiedzianym Mesjaszem. Dlatego bardzo ważne jest nasze ustosunkowanie się do Pisma Świętego, to, na ile go przyjmujemy.

W naszych domach celebrowanie świąt Bożego Narodzenia skupia się dziś na Wigili. Czasem nawet już po wieczery wigilijnej padają słowa: „I już po świętach”. W jaki sposób utrzymać tę wyjątkową świąteczną atmosferę przez cały czas trwania świąt?

Bp Jan: Inaczej przeżywają święta dzieci, inaczej dorośli. Znamy to z własnego doświadczenia. W dzieciństwie sam bardzo cieszyłem się na święta, liczyliśmy z siostrą dni do Wigilii, choć z drugiej strony u nas w tę atmosferę był też wpisany smutek, bo ojciec zmarł właśnie podczas świąt, od stołu wigilijnego został odwieziony do szpitala. Nie pamiętam go nawet, miałem wtedy półtora roku, a siostra dwa miesiące. Powracając do pani pytania, człowiek jest nastawiony na coś, na co się cieszy, a kiedy przyjdzie ten moment, chciałby go zatrzymać. Lecz tego się nie da, bo wszystko przemija. Święta Bożego Narodzenia można jednak przeżyć inaczej, co umożliwi wzniesie się nad rzeczywistość przemijania. Kluczowe w tej materii jest wyzbycie się konsumpcyjnego stylu życia. Trzeba być nastawionym nie tylko na odbieranie, bo dopiero dawanie uszczęśliwia. Pod tym kątem można przeżywać nie tylko dwa czy trzy dni w roku, ale całe życie.

O. Kalikst: Ośmielam się twier-

Biskup Jan Wacławek

dzić, że dzisiejsze przeżywanie świąt skupia się na zakupach, porządkach, pieczeniu, gotowaniu. Potem już nie starcza sił na przeżywanie tego, co jest istotą tych świąt. W kołędzie są takie słowa: „Niebo ziemi, ziemia niebu, wszyscy wszystkim ślą życzenia”, które wskazują na wymiar wspólnotowy, na to, że rodzaj ludzki ma się zatrzymać, zastanowić, te święta mają nam ukazać ciepło, które wychodzi z tajemnicy Bożego Narodzenia. Ale my jesteśmy tak zmęczeni – zakupami, porządkami i nie wiem, czym jeszcze, że ucieka nam rodzinny charakter tych świąt – ten główny, podstawowy. Żeby ludzie byli razem, żeby wypowiedzieli słowa, których czasem w ciągu roku nie są w stanie wykrztusić, bo są zabiegani, zagonieni. Ale ludzie nawet w czasie świąt nie potrafią się zatrzymać. I dlatego często po wieczery wigilijnej mówią, że już jest po świętach i wszystko wraca do starych porządków. Bo ta wieczera wigilijna niewiele się różni od zwykłej kolacji.

Jedną z głównych postaci w historii narodzin Chrystusa jest jego matka – Maria. Na jakim miejscu stawiają ją katolicy, a na jakim ewangelicy?

O. Kalikst: Rola Marii w dziejach zbawienia jest ogromna. Ona od wieków została wybrana. Już w Raju Pan Bóg zapowiada, że Syn narodzi się z dziewicy, z kobiety. Wierzący katolicy powinni stawiać Marię obok Chrystusa – jakby na drugim miejscu. Nie zamiast, ale obok. Matka Boża jest tą, która prowadzi nas do Chrystusa, ale go nie zastępuje. Maria mówi: „Uczyńcie, co On wam powie”. To znaczy – „On jest najważniejszy, a ja jestem tą, która ma wam podpowiadać, jakie macie mieć relacje z Moim Synem Jezusem Chrystusem”.

Bp Jan: Kościół ewangelicki również bardzo wysoko sobie ceni matkę Jezusa. Oddajemy jej cześć i to najwyższą, bo jest godna tej czci. Ale trochę inaczej niż w Kościele rzymskokatolickim, bo

my nie modlimy się do niej. Nie modlimy się do nikogo, tylko do Trójjedynego Boga, bo w Biblii jest napisane, że modlić można się tylko do Stwórcy, a nie do istot stworzonych. Ale jak najbardziej kochamy Marię i ją szanujemy, bo pod wieloma względami jest wielkim wzorem wiary i oddania się Bogu. Któż inny miałby być dla nas większym przykładem w wierze i miłości, niż Maria, którą wybrał sam Bóg, by stała się matką Jezusa.

O. Kalikst: My też nie modlimy się do Marii, lecz za jej wstawieniem do Boga. Jak mówi św. Paweł – nasze modlitwy są niedoskonałe, dlatego zwracamy się o pośrednictwo do tych, którzy osiągnęli już zbawienie, a więc do Panny Marii i świętych.

W czym Święta Rodzina może być inspiracją dla dzisiejszych rodzin? Z czego dzisiaj powinni brać przykład rodzice?

O. Kalikst: Święta Rodzina jest wzorem w ochronie życia. To była taka sama zwykła rodzina jak te, które spotykamy dzisiaj – ludzie borykający się z trudnościami. Dziecko, które nie miało się nawet gdzie porządnie urodzić, bo byli w drodze, dziecko zagrożone, które trzeba ratować i dać mu poczucie bezpieczeństwa... Rodzice dzisiaj powinni brać przykład ze Świętej Rodziny w tym, jak zapewnić dziecku to poczucie bezpieczeństwa – chronić je przed złem, które mu zagraża i które może próbować mu wszczepić niewłaściwe postawy życiowe. Święta Rodzina przechodzi dokładnie to, co przechodzi dzisiaj człowiek – od odrzucenia, przez ucieczkę, po problemy ekonomiczne. Maria i Józef razem pokonywali te problemy, aż doszło do ustabilizowania sytuacji i spokojnego życia we własnym gniazdku w Nazarecie. Dzisiaj ludzie, napotykając problemy, często uciekają od siebie, nie pokonują ich razem.

Bp Jan: Józef i Maria są wielkim przykładem szacunku do Boga i oddawania mu czci. Kobiety w Palestynie w tych czasach wy-

chodziły bardzo wcześnie za mąż. Dziewczyna już po 12. roku życia bywała zaślubiona i na pewno tak było również z Marią. Zaślubiny to był okres poprzedzający wesele. W tym okresie oblubieniec – dziś nazwalibyśmy go narzeczoną – mógł zerwać związek, gdyby się okazało, że coś jest nie tak albo że narzeczona nie była mu wierną. Nie dość tego – gdyby wskazał i miał na to dowód, że popełniła cudzołóstwo, zostałaby ukamienowana. O tym trzeba pamiętać, bo kiedy Anioł zwrócił się do Marii, że będzie miała syna, narazone było jej życie. Wiedziała, że jeżeli będzie w ciąży, to będzie to odebrane jako dowód, że popełniła cudzołóstwo. A jednak wiara w Boga u niej zwyciężyła. Dziś mówimy o tym, że brakuje nam autorytetów. Dla Marii Bóg był najwyższym autorytetem. Z kolei Józef, kiedy stwierdził, że jego narzeczona zaszła w ciążę, nie powiedział tego publicznie. Czytamy, że postanowił potajemnie ją opuścić, by nie narazić jej na zniesławienie. Na pewno bardzo ją kochał. Te dwie podstawowe zasady, miłość do Boga i miłość do bliźniego, Jezus znalazł w swojej rodzinie.

Zaraz w drugim dniu świąt obchodzimy pamiętkę pierwszego męczennika, św. Szczepana. Jak to święto wpisuje się w temat Bożego Narodzenia?

O. Kalikst: Wręcz idealnie się wpisuje. Święta Bożego Narodzenia, jak już sama nazwa mówi, mówią o narodzeniu. Ale należy pamiętać o tym, że człowiek w śmierci rodzi się do nowego, lepszego życia. W fackie śmierci św. Szczepana jest więc narodzenie do nowego życia. Szczepan umierając, mówi: „Widzę niebo otwarte, Syna Człowieczego po prawicy Boga”. Pierwsze święto jest świętem narodzenia w wymiarze ludzkim, drugie w wymiarze duchowym.

Bp Jan: Oba święta mają ten sam temat „Narodził się wam Zbawiciel”. W pierwszym dniu podkreślone są słowa „Narodził się”, w

drugim „Zbawiciel”. Zbawiciel to ten, kto wybawia ludzką duszę ze strachu, z mocy grzechu, z mocy zła. Szczepan, diakon w pierwszym zborze jerozolimskim, bronił prawdy i popadł w konflikt z Żydami. Dlatego został ukamienowany. Dla Szczepana Zbawiciel był większą wartością niż własne życie. Nawet śmierć nie potrafi nas odłączyć od miłości Chrystusowej.

Czy łamanie się opłatkiem przy stole wigilijnym to tylko świąteczny zwyczaj, czy ma też, zdaniem księży, głębsze znaczenie?

Bp Jan: Są dwa najważniejsze przykazania: miłuj Boga i miłuj bliźniego swego. Tak jak Chrystus wydał się za nas na śmierć i pozwolił, by jego życie zostało złamane, tak również i my powinniśmy żyć dla drugich, a nie tylko dla siebie i własnej wygody. Czasem życzymy komuś dużo zdrowia, lecz są to tylko słowa. Ale kiedy mamy w domu chore dzieci, męża, żonę, rodziców, to ile nas to kosztuje poświęcenia, czasem nieprzespanych nocy... Łamanie się opłatkiem rozumiem jako wyrażenie tego, że jestem gotów żyć

Fot. DANUTA CHLUP

Ksiądz Jan Mryka

dla ciebie, pomóc ci, coś dla ciebie zrobić, coś ci z siebie ofiarować. W tym „złamaniu” i zrezygnowaniu z własnego samolubnego „ja” miłość staje się prawdziwą na wzór Chrystusowy.

O. Kalikst: W naszych czasach odeszliśmy od pierwotnego znaczenia, jakie ma łamanie się opłatkiem. Łamiąc się nim, składamy sobie najczęściej banalne życzenia. Tymczasem historia ukazuje nam, że ten zwyczaj zrodził się w czasie powstania – listopadowego i styczniowego, kiedy były zsyłki na Sybir. Kawałek chleba, wysyłany przez zesłańców do domu, był jedynym dowodem na to, że ci ludzie żyją. Ten chleb – opłatek, którym się dzielimy, to jest nasza wspólnota. Dzielać się chlebem, który jest podstawowym pożywieniem, dzielimy się wszystkim, co jest dla nas i dla naszego życia najważniejsze. I do tego trzeba wrócić, bo to jest kolejny czynnik, który scala rodzinę – nie tylko wokół stołu świątecznego. **DANUTA CHLUP**

JAN HARTMAN, FILOZOF, BIOETYK, WYKŁADOWCA UNIWERSYTECKI W WYWIADZIE DLA »GL«:

Dogmaty katolickie nie są niezbędne w święta

Na pytanie, czy święta Bożego Narodzenia stały się uniwersalne dla ludzi wierzących i ateistów odpowiada profesor Jan Hartman.

Pana ostatnia książka nosi tytuł „Głupie pytania”. Przyznamy, że to zachęciło nas, by zapytać: czy można wyobrazić sobie Polskę i naszą tradycję bez hucznie obchodzonych świąt Bożego Narodzenia?

Cóż, tradycji bez tradycji wyobrazić sobie nie można. Ale ludzi nieobchodzących te święta jest coraz więcej i przypuszczalnie będzie ich przybywać. Osoby niereligijne coraz częściej traktują święta po prostu jako okazję do wyjazdu. Przybywa też takich, którzy obchodzą wprawdzie święta, ale dość skromnie i symbolicznie, unikając męczącej przedświątecznej gorączki i całego znoju związanego ze sprzątnięciem, gotowaniem i odwiedzaniem licznych krewnych. Bo święta to nie tylko przyjemność, lecz również kłopot.

Jan Hartman

Czy ateista w Polsce może nie obchodzić świąt Bożego Narodzenia? Czy istnieje coś takiego, jak presja społeczna w kontekście świętowania?

Większość ateistów obchodzi święta, bo tak są nauczeni. Jest to dla nich po prostu zwyczaj i odruch kulturowy. Niektórzy jednak wolą wyjechać. Inni może też by tak chcieli, ale ze względu na presję rodziny jednak przychodzą na wigilię. Różnie to bywa.

Czy ateizm kłóci się z tradycyjnymi

mi elementami świąt? Czy możemy uznać, że część tradycji (ubieranie choinki lub składanie życzeń i dzielenie się opłatkiem) niejako oderwała się od kontekstu religijnego?

Nawet wierzący nie obchodzą świąt tak dosłownie, to znaczy angażując się w przesłanie religijne i teologiczne. Ludzie wierzą w Boga, ale nie traktują na serio idei, że kiedyś przyszło na świat niemowlę będące Bogiem, urodzone przez żydowską dziewczę. Po prostu jest miło, koledy

są piękne, prezenty są fajne. Dogmaty katolickie do niczego ludziom nie są w święta potrzebne.

Czy fakt, iż ludzie niewierzący często obchodzą święta w tradycyjnej formie, wynika z wychowania i przyzwyczajenia?

Właśnie tak. Liczy się jednakże również i to, że święta są po prostu przyjemne. A jak przestają być, bo za dużo pracy, wydatków i rodzinnych kłótni (najwięcej konfliktów rodzinnych ujawnia się właśnie w

święta), to się to w końcu rzuca i wybiera wyjazd na narty.

Jak pan – jako osoba niewierząca – spędza święta?

Zawsze biorę udział w wigili – u matki lub u teściowej i to wszystko. Bardzo mało angażuję się w święta. Z biegiem lat coraz mniej mnie to obchodzi.

Czy tradycja świętowania w Polsce wyklucza ateistów? Co zrobić, by jednak była bardziej inkluzywna?

Ateiści nie dają się wykluczyć i zwykle świętują razem z innymi. Zresztą różnica między atestami a wierzącymi nie jest dziś wielka, bo wierzący mają zwykle mętne i chwiejne wyobrażenie Boga, ateisci zwykle wierzą, że „coś jest” poza tym, co widać. To się jakoś ze sobą w końcu spotyka.

Jest pan wykładowcą uniwersyteckim. Czy zauważa pan wzrost postaw ateistycznych wśród studentów? A może wręcz przeciwnie – studenci stają się coraz bardziej konserwatywni i wierzący?

Studenci są zwykle wierzący, w tym sensie, że wierzą, że istnieje jakiś Bóg. Nie mają jednak żadnej wiedzy religijnej, nie znają dogmatów katolicyzmu ani katolickiej doktryny. Nic ich ona zresztą nie obchodzi. Ateistów jest w Polsce

JAN HARTMAN

Filozof, bioetyk, wykładowca uniwersytecki, redaktor naczelnny czasopisma „Principia”, członek Zespołu ds. Dobrych Praktyk Akademickich przy MEN. W pracy naukowej skupia się na zagadnieniach związanych z etyką i filozofią polityki. Autor licznych książek i publikacji, laureat nagrody Grand Press w kategorii „Publicystyka”. W debatach publicznych podnosi problem ateizmu i sekularyzacji państwa. Od października 2013 roku członek rady politycznej partii Twój Ruch. We wrześniu nakładem wydawnictwa Agora ukazała się jego książka „Głupie Pytania”.

mało – ok. 10 proc. Pewnie wśród studentów jest ich więcej, ale i tak jest to wyraźna mniejszość. Częściej określają się po prostu jako niewierzący. A niewierzący to ktoś, kogo wszystko to razem mało interesuje. Mnie interesuje, bo jako filozof nie mogę przechodzić obojętnie obok pytania, czy istnieje Bóg. I nie przechodzę. Odpowiadam, że nie ma żadnego powodu, by w coś takiego wierzyć, a tzw. dowody na istnienie Boga są w naiwny sposób błędne.

Rozmawiali:

LUKASZ GRZESICZAK
i DANIELA WOŁOS

Izabela Kapias zagra w »M jak miłość«

W polskiej telewizji TVN zakończył się właśnie serial „Przepis na życie”, w którym mogliśmy oglądać – w roli czeskiej kucharki Aldony, zaolziańską aktorkę Izabelę Kapias. Pochodząca z Olbrachc aktorka, na co dzień dyrektorka Miejskiego Domu Kultury w Orłowej, nie zniknie jednak z telewizji. Zdradziła nam, że pojawi się w dwóch projektach. Między innymi w głośnym serialu „M jak miłość”.

„Przepis na życie” leci już tylko jako powtórka, bodajże w TVN Siedem. Nie żał pani, że coś się skończyło?

Trochę żal... Przed trzema tygodniami był emitowany ostatni odcinek serialu, oglądaliśmy go wszyscy razem na takiej pięknej uroczystości w studio. Było trochę smutno. Ale dla mnie z tym serialem przygoda z polską telewizją się nie kończy. Tak się zdarzyło, że zaproponowano mi pracę w bardzo popularnym serialu „M jak miłość”, który w polskiej telewizji publicznej leci już od trzynastu lat. Moja postać ma się pojawić w tym serialu po raz pierwszy w odcinku 1039. Mam nadzieję, że będą ten odcinek oglądać także widzowie nad Olzą.

W jaką rolę wcieli się pani w „M jak miłość”?

To postać Maryli, policjantki z wydziału kryminalnego, koleżanki Tomka Chodakowskiego, którego gra w serialu Andrzej Młynarczyk. Jak się jednak ta moja rola rozkręci, jak będzie wyglądał scenariusz kolejnych odcinków z moim udziałem, na razie trudno powiedzieć. Producenci serialu zapewnili mnie już jednak, że moja przygoda z „M jak miłość” mogłaby potrwać co najmniej dwa lata. Oby tak było...

Była już pani jednak na planie serialu?

Oczywiście, wyjeżdżam do Warszawy od dłuższego już czasu, co tydzień. No i kręcimy. Bardzo mi się cała ekipa podoba, są fajni aktorzy. Uwielbiam z nimi pracować.

Kiedy wreszcie będziemy mogli zobaczyć pierwszy odcinek z pani udziałem?

Serial przekroczył już pierwszy tysiąc odcin-

Izabela Kapias

ków, a więc ten mój 1039. powinien się pojawić na ekranie w nowym roku. Przypuszczam, że będzie to na przełomie stycznia i lutego.

Czasami możemy oglądać panią także w czeskiej telewizji, zwłaszcza w stacji TV Nova. Była na przykład mała rola w serialu „Ulice”...

Tych „czeskich przygód” było więcej. Były to epizodyki w „Ordinaci v růžové zahradě”, v „Přešlapach”, „Černé sanitce” lub filmach „Všechno nejlepší” i „Expert”. Teraz również otrzymałam zaproszenie z Pragi. Tym razem będzie to mniejsza rola w serialu kryminalnym „Expozitura”. Zagram tym razem ofiarę. I jako „serialowa ofiara” mogę już chyba

zdradzić, że umrę śmiercią bardzo oryginalną.

Oryginalną?!

Udławię się... żywą ośmiornicą. Podczas posiłku. Może więc być ciekawie. Od razu jednak powiem, że na planie nie było żywej ośmiornicy, tej bym nie wzięła do ust. Głównonóg, na szczęście, był ugotowany (śmiech).

Jest pani nie tylko aktorką, ale na co dzień pracuje pani jako dyrektorka Miejskiego Domu Kultury w Orłowej. Co należy do pani obowiązków?

Zajmuję się kulturą w Orłowej i ta praca pochłania mnóstwo czasu. Ostatnio, na przykład, 22 listopada udało nam się otwo-

rzyć w sali teatralnej Domu Kultury nowe kino „O”, w pełni nowoczesne, z cyfrową technologią, mamy też seanse w technologii 3D. To jest nowość, ale też było i jest z tym trochę zachodów. Poza tym zabrał się do przebudowy kina letniego i całego jego amfiteatru, w którym organizujemy duże miejskie centralne imprezy. Podczas remontu powstała już przed tamtejszym bufetem nowa strefa wypoczynkowa, z placem zabaw dla dzieci i małą sceną do wystawiania spektakli dla najmłodszych orłowian. Na wiosnę zaś odnowiony zostanie główny budynek, jego szatnie, ponadto przykryjemy dachem scenę.

Jakie ma pani plany artystyczne?

Na pewno będę kontynuować dwa projekty muzyczne – „Karin Stanek”, w którym śpiewam piosenki tej wspaniałej polskiej piosenkarki, oraz „Prywatka 60.pl”. Ten drugi miał premierę w maju w Raciborzu, mieście rodzinnym mojej mamy. Uważam, że jest to fajny projekt, w którym biorę udział wspólnie z Agnieszką Babicz, Joachimem Perlikiem i Dariuszem Niebudkiem oraz orkiestrą Big4Band. Śpiewamy największe polskie przeboje lat 60. i 70. ubiegłego wieku: Czesława Niemena, Czerwonych Gitar, Maryli Rodowicz i wielu innych. Mnie zaś, jako osobę dobrze znającą język czeski, namówiono, że bym zaśpiewała w tym programie dla polskiej publiczności piosenki także czeskich wykonawców, na przykład Heleny Vondráčkové. To ciekawa propozycja estradowa i kiedy będziemy grać kiedyś na Śląsku Cieszyńskim, na pewno zaproszę także naszą publiczność.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

PRZEDŚWIĄTECZNY SPACER PO KRAKOWIE Z CIESZYNIAKIEM Z URODZENIA

Sukces leży nad Wisłą

Na krakowskim Rynku Głównym rozstawiono już świąteczne budy. Nie ma co prawda jeszcze śniegu, ale trzyma mróz. Atmosfera powoli robi się świąteczna. Dla Przemysław Brannego Wigilia Bożego Narodzenia jest równocześnie dniem urodzin. Tak samo jak dla stojącego opodal na pomnikowym piedestale wieszczka.

Z Przemkiem Brannym spotykamy się pod „Bagatelą”. Łatwo tu trafić, bo stoi w centrum, a poza tym to – mówią w uproszczeniu – właśnie dla tego teatru pochodzący z Czeskiego Cieszyna aktor postanowił zamienić piastowskie miasto nad Olzą na gród Kraka. – Teatr „Bagatela” to moja baza zawodowa, ale też miejsce do

Wystarczy spojrzeć na powieszony w gablocie grafik spektakli, by przekonać się, że Przemek wcale nie przesadza. Przedstawienia grywane są tu z reguły codziennie o dwóch porach – o 16.30 i 19.15. Czasem dochodzi jeszcze przedpołudniowy musical dla dzieci. A oprócz tego trzeba przecież próbować. – Próby

Z Teatrem „Bagatela” Przemek Branny związany jest od 20 lat.

umawiania się i do spotkania. W tym roku mija 20 lat, odkąd skończyłem studia w Krakowie i 20 lat, odkąd jestem w tym teatrze. Wokół niego kręci się moje życie zawodowe w sensie pracy stałej. Oprócz tego mam sporo zleceń poza teatrem, zwykle o charakterze wokalnorozywkowym. Jednak tutaj jestem najczęściej, zdarzają się takie dni, kiedy żartuję, że tu mieszkam – stwierdza aktor.

zaczynają się standardowo o godz. 10 i 14, ale ze względu na to, że wszyscy są pozajmowani w różnych dziwnych miejscach i o różnych dziwnych porach, ten standard często przestaje być standardem – wyjaśnia Branny, który w dniach, kiedy gra lub ma próby, opuszcza teatr około godz. 22. W rezultacie na własne sprawy i własne życie pozostaje aktorom jeden dzień w tygodniu – poniedziałek.

Aktor ma wolne tylko poniedziałki, w pozostałe dni pracuje – pokazuje na grafiku.

RÓL, BAGATELA, CAŁA MASA

Pierwszym przedstawieniem, w którym zagrał w „Bagateli”, był spektakl przygotowany z okazji świąt w reżyserii niezjącego już Jacka Chmielnika. Drugą sztuką był „Zielony gil” w reżyserii Tomasza Dutkiewicza. Jakim jest teraz aktorem? – Ciężko powiedzieć. Repertuar tego teatru jest bardzo różnorodny – od fars, spektakli muzycznych, aż do typowych dramatów Szekspira czy Dostojewskiego. Gram w każdym repertuarze. Bywają takie tygodnie, że od wtorku do czwartku gram farsy przy ogromnym śmiechu widowni, a w sobotę i niedzielę wchodzę w zupełnie inne rejony psychiki – mówi. – Istnieje takie przekonanie, że granie komedii jest łatwiejsze od odgrywania klasycznych dramatów. Ja tak nie uważam. Powiedziałbym nawet, że komedia albo farsa wymaga od aktora większej dyscypliny, bo jest cienka granica pomiędzy śmiesznością sytuacyjną, a robieniem z siebie klauna i głupka. Według mnie tej granicy absolutnie nie wolno przekraczać – dodaje.

– Czy to oznacza, że widza łatwiej doprowadzić do łez, niż rozśmieszyć?

– Tego bym nie powiedział, bo to wszystko zależy od sztuki. Co gramy i w jakim klimacie. Natomiast na pewno jest bardzo niebezpieczne granie repertuaru tylko farsowego, co może powodować zwichnięcie w tym kierunku, że robimy wszystko, aby rozbawić publiczność. A wcale nie o to chodzi. Trzeba bowiem rozróżniać rechot w teatrze od śmiechu w teatrze. To są dwie różne kategorie – podkreśla.

Dla Przemka Brannego każda rola jest nowym wyzwaniem i za każdym razem podchodzi do niej jakby od zera. – Oczywiście, że się czerpie ze wcześniejszych doświadczeń, ale zawsze jest to próba zrobienia czegoś od nowa, zbudowania jakiejś postaci na nowo – przekonuje. Ważne role? Wszystkie są ważne. Są takie, które są grane najczęściej, jak ta w spektaklu „Szalone nożyczki”, który jest ogromnym sukcesem w Krakowie, bo wystawiono go już ponad 500 razy i nadal grany jest przy pełnej widowni. Są też role, będące jednocześnie dużymi wyzwaniami wokalnymi, jak rola Kantora w „Sztukmistrzu z

Lublina” z muzyką Koniecznego i tekstami Osieckiej.

Z kolei do ról znaczących w repertuarze dramatycznym na pewno można zaliczyć te w „Trzech siostrach” Czechowa czy w „Makbecie” Szekspira.

PRZEZ RYNEK GŁÓWNY NA SKRÓTY

O tym, kiedy początkujący aktor Przemek Branny odkrył, że jest aktorem śpiewającym, będziemy rozmawiać za chwilę. Teraz idziemy ul. Szewską prosto na Rynek Główny. Tędy nasz przewodnik po Krakowie chodzi najczęściej, bo z „Bagateli” na Sarego, gdzie mieści się druga scena teatru, najbliżej jest przejść przez Rynek na skos. – Scena na

Sarego miała pierwotnie nieco inne przeznaczenie. Miała być salą prób. W odpowiedzi na potrzeby widza wkrótce przekształciła się jednak w drugą, pełnowartościową, choć znacznie mniejszą, „Scenę na Sarego”. Gramy na niej bardziej ambitny repertuar lub też małoobsadowe sztuki dla mniejszej widowni – informuje Branny.

Chociaż między Sukiennicami a Kościołem Mariackim stoją już budy świąteczne, na Rynku Głównym jest dziwnie cicho i spokojnie. Wybiła godz. 11.00, zabrzmiały ostatnie dźwięki hejnału. – To nietypowa sytuacja, bo jeszcze jest wczesna pora, ale generalnie ciężko jest przejść przez Rynek, a nie spotkać kilku znajomych, którzy gdzieś idą albo akurat

Świąteczne budy na Rynku i kościół Mariacki z niezapomnianą „Historią żółtej cizemki”.

I KRAKUSEM Z WYBORU, AKTOREM PRZEMYSŁAWEM BRANNYM

zatrzymali się na kawę – stwierdza. W Polsce, a w Krakowie szczególnie, życie rozpoczyna się później niż u nas. Kiedy tu o godz. 11 otwierają się sklepy, ekspedientki w Czeskim Cieszynie szykują się na lunch. Świąteczny jarmark podsuwa niejako pytanie o zbliżające się święta. Przemek Branny spędzi je z żoną i córką w Karkonoszach. Ich wigilia jest polska i tradycyjna, celebrowana w gronie rodzinnym raz w Czeskim Cieszynie, a następnym razem z rodziną żony w Karkonoszach. W tym roku wyjazd w Karkonosze połączy z pracą. Czeka ją tam koncerty świąteczne, m.in. w Jeleniej Górze, Żarach i Lubinie.

SZKOŁA SZTUKI – SZKOŁA ŻYCIA

Za plecami zostawiamy kościół Mariacki z ołtarzem Wita Stwosza i z nim związaną „Historię żółtej ciżemki”, sztukę, w której dziś już doświadczony aktor scen krakowskich grał pierwszą w życiu rolę w teatrze, rolę Wawrusia z Poręby. To było dawno, ponad trzydzieści lat temu na deskach Teatru Cieszyńskiego. Nieco później były jeszcze role Króla Maciusia Pierwszego i rola Stasia w „Pustyni i w puszczy”, a potem już studia w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Krakowie. Dlaczego akurat tu, a nie w Pradze? Zwłaszcza że pod koniec lat osiemdziesiątych podejmowanie studiów w Polsce graniczyło niemal z polityczną prowokacją? – Język polski był dla mnie zawsze językiem ojczystym i na pewno było mi się łatwiej w nim poruszać. Po drugie, moja mama skończyła tę samą szkołę teatralną, a po trzecie chciałem po prostu studiować w Polsce. Przyznam, że nie było to łatwe i czasem wyglądało nawet tak, że to nie może się udać – wspomina. Za Krakowem przemawiały także inne powody. To w Krakowie urodziła się jego mama, Halina Paseková, z Krakowa było też bliżej do domu niż z Warszawy czy Łodzi. Wsiadało się na trzy godziny w autobus i po problemie. – Trzeba było zarezerwować pół godziny na spotkanie na granicy z panami w uniformach, którzy wyjmowali studentowi paszety z plecaka mówiąc, że nie wolno przemycać jedzenia do Polski. Mam bardzo przykre wspomnienia z tą granicą – mówi.

Budynek, w którym mieściła się wtedy krakowska szkoła teatralna, służy obecnie innym celom. Teraz jest własnością siostr zakonnych, a sztuki teatralnej uczy się gdzie in-

W tym kabarecie co piątek Przemek sprawdzał się przed widownią.

dziej. – Wbrew pozorom to są bardzo trudne studia. Wszystkim się wydaje, że tylko macha się nóżkami, fika koziołki, śpiewa piosenki i jest fajnie. Ale to jest ciężka harówka od rana do nocy. Pierwszy rok jest najtrudniejszy i najłatwiej też z niego wylecieć. Na pierwszym roku są takie zajęcia, które absolutnie otwierają młodego człowieka i dosyć głęboko wgrzyzają się w jego psychikę. Poza tym wchodzi się w rytm zajęć czysto technicznych, co sprawia, że student odnosi wrażenie, że stoi w miejscu. Chciałoby się być aktorem i coś zagrać, a tu trzeba skakać jak zajęczek albo robić jakieś dziwne ćwiczenia językiem. Dopiero na kolejnych latach odgrywa się całe sceny – wraca do czasów studenckich Branny.

CO PIĄTEK W KABARECIE

W szkole teatralnej profesor Marta Stebnicka odkryła jego talent wokalny. Sam nie miał w tym kierunku żadnych wielkich ambicji, ba, przez myśl mu nie przeszło, że śpiewanie mogłoby być jego sposobem istnienia na rynku i zarabiania na życie. – Pani profesor angażowała mnie w

różne spektakle muzyczne i wciągała mnie w ten nurt. Potem były festiwale, nagrody, kolejne propozycje i tak się kręci do dzisiaj – mówi. Spektrum jego działalności muzycznej jest dosyć szerokie – od rozrywki teatralnej do bardzo poważnej muzyki teatralnej i filmowej. Występował więc w głośnych oratoriach Piotra Rubika, m.in. w katowickim Spodku albo w Sali Kongresowej w Warszawie, a równocześnie robił bardzo kameralne rzeczy wymagające zupełnie innego rodzaju skupienia i zupełnie innego podejścia. Ciekawe, czy w takim na przykład Spodku artysta czuje się bardziej gwiazdą niż na kameralnej scenie. – Nie da się tego ujmować w tych kategoriach. Choć nie da się ukryć, że kiedy drugi dzień z rzędu wychodzi się na taką scenę i widzi się kilkutyśniczną salę wypełnioną po brzegi, to przeżycie jest niesamowite. Czasami jednak mam większą satysfakcję ze zrobienia czegoś kameralnego, ale będącego dla mnie o wiele większym wyzwaniem zarówno psychicznym, jak i artystycznym, niż zaśpiewanie jednej piosenki na sylwestra na wypełnionym po brzegi

Rynku w Krakowie. Kiedy słucha cię ponad pół miliona ludzi, a tak było na spotkaniu z młodzieżą w przeddzień mszy papieskiej na krakowskich Błoniach, jest to wielkie przeżycie. Z poczuciem bycia gwiazdą nie ma to jednak nic wspólnego – zaznacza.

W międzyczasie docieramy do „Zaułku niewiernego Tomasza”, mieszczącego się raptem kilkadziesiąt metrów od Rynku Głównego, przy ulicy – jakże inaczej – św. Tomasza. – To tu jak zawsze kabaret Loch Camelot co piątek dawał mi możliwość sprawdzania się przed widownią w nowych piosenkach. Z tym miejscem wiąże się dużo dobrych wspomnień, a także dużo dobrej nauki wokalnie-scenicznej – podkreśla. Kabaret funkcjonuje do dzisiaj. Tyle że już bez Przemysława Brannego.

KAZIMIERZ IMPREZ DO BIAŁEGO RANA

Wracamy na Rynek, wchodzimy w Grodzką, po czym po chwili skręcamy w Kanoniczną. Nasz rozmówca właśnie tak lubi. – Od Rynku w stronę Wawelu i z powrotem wszyscy chodzą Grodzką. A wystarczy zejść trochę w bok i jest ulica, którą turyści nie chodzą, a dla mnie ma fajny klimat – wyjaśnia swoją fascynację tym miejscem. Rzeczywiście. Jest spokojnie i romantycznie. Pod koniec ulica trochę zakręca, dzięki czemu przed nami otwiera się widok na Wawel. Natomiast jeśli spojrzeć w bok, to można zobaczyć dwa słynne kościoły stojące na równoległej Grodzkiej – apostołów św. Piotra i Pawła, w którym nota bene niedawno pochowano Sławomira Mrożka, i zaraz obok najstarszą świątynię w Krakowie.

Spod Wawelu przez ul. Stradom ruszamy na Kazimierz. Na Stradomiu mijamy miejsce, w którym dziadek Franciszek Branny miał podczas wojny sklep. Która to kamienica, dziś już nikt nie jest w stanie dokładnie wskazać. Wiadomo tylko, że to było gdzieś tutaj. – Dziadek najpierw prowadził sklep w Czeskim Cieszynie. Potem w czasie okupacji razem z rodziną przeniósł się tutaj, by po jakimś czasie po wojnie wrócić do Cieszyna. Dziadek mający duszę handlowca długo nie wytrzymał i również w Krakowie otworzył własny interes – opowiada zasłyszaną rodziną opowieść.

No i jest Kazimierz. Teraz jeszcze jakby wyludniony, choć zbliża się pora obiadów. Dochodzimy na Plac Nowy z charakterystycznym okrągłym bodajże jedynym w okolicy w swoim rodzaju plac, w którym knajpa stoi przy knajpie i nawet jakbyś nie wiem jak się starał, to nie znajdziesz tu innej oferty od tej z kategorii gastronomicznej. – Lubię Kazimierz. Kilka lat nawet mieszkałem w tym miejscu – mówi Przemek. – Jeszcze niedawno istniała taka tendencja, że cudzoziemcy bawili się na Rynku Głównym, a miejscowi na Kazimierzu. Teraz trochę zaczyna się to odwracać, bo obcokrajowcy już też zaczęli odkrywać urok nocnych imprez na Kazimierzu – wyjaśnia. Kiedy pytamy, w której knajpie najczęściej siadał, nie otrzymujemy jednoznacznej odpowiedzi. – W piątek i sobotę między godziną 22.00 a 5.00 nie ma gdzie usiąść. W związku z czym siada się tam, gdzie się akurat zwolni stolik – tłumaczy. Z wielu – jak to określa – kultowych miejsc prowadzi nas do jednego. Miejsca z klimatem mocno klubowym, ze sceną w podziemiach. To legendarna „Alchemia”, jedna z pierwszych, która się tutaj pojawiła. Dla nas, ludzi z zewnątrz, absolutnie nie wróży niczego dobrego i jest mało zachęcająca. Można by rzec, typowa speluna. Nie warto jednak sugerować się pierwszym wrażeniem, bo w środku jest przytulnie i przyjemnie pachnie świeżo parzoną herbatą.

KRAKÓW TO JEGO MIASTO

Przemek Branny w Krakowie wcale nie miał zostać. – Pierwotna myśl była taka, że oczywiście wracam do Sceny Polskiej. Jednak podczas studiów zaczęły się pojawiać propozycje zawodowe. Już podczas studiów grałem w Kabarecie Olgi Lipińskiej w Warszawie, zagrałem ponadto dość dużą rolę w filmie Kazimierza Kutza. Chciałem z tych propozycji skorzystać, a wiadomo, że gdybym wyjechał, wszystko by się urwało. Potem zaś te pierwsze propozycje przetrwały się w kolejne, no i w końcu zostałem. Jeśli wliczyć w to studia, to w tej chwili jestem już dłużej w Krakowie niż w Cieszynie. Teraz to jest moje miasto. Moje miasto pracy i życia, choć nie do końca, bo wybudowaliśmy dom pod Krakowem. Do pracy mamy jakieś 20 km. Tam jest czyste powietrze i tam mieszkamy – kończy spacer-opowieść Branny.

Tekst: BEATA SCHÖNWALD
Zdjęcia: MAREK SANTARIUS

Wnętrze „Alchemii” na Kazimierzu jest przytulne. Z zewnątrz budynek nie budzi jednak zaufania.

SOBOTA 21 grudnia

TVP 1

6.00 Moda na sukces (s.) 6.25 Mam przepis na pielgrzymowanie 6.55 Pełnosprawni 7.15 Las bliżej nas - Las i miasto 7.35 Rok w ogrodzie 8.00 Naszaarmia.pl 8.55 Dora poznaje świat - Prezent dla Mikołaja 9.25 Pingwiny z Madagaskaru - Król jest sam 9.55 iCarly (s.) 10.35 Jak to działa - program popularnonaukowy - Teleskop 11.05 Kabaretowe hity Jedynki 11.35 Nie ma jak Polska - Święta w Kujawsko-Pomorskim 12.10 Weekendowy magazyn filmowy 12.40 Jaka to melodia? (teleturniej) 13.10 Okrasa łamie przepisy 13.45 Skoki Narciarskie - Puchar Świata w Engelbergu - konkurs indywidualny 15.55 Anna German (s.) 17.00 Teleexpress 17.25 Ojciec Mateusz (s.) 18.25 Idą Święta z TVP 1 i Radiem Zet 19.20 Świnka Peppa - Mroźny zimowy dzień 19.30 Wiadomości 20.20 Hit na sobotę - Skarb narodów 22.40 Jak ugryźć 10 milionów 0.20 Ostatnia jazda.

TVP 2

6.05 Tygrysy Europy 7.00 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.20 Biegi narciarskie - Puchar Świata w Assiago - sprint techniką klasyczną 12.20 Muzeum Polskiej Piosenki czyli historia jednego przeboju 12.35 Barwy szczęścia (s.) 13.05 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze 13.15 Super Zaradni 14.00 Familiada (teleturniej) 14.40 Rodzinka.pl (s.) 15.40 Słowo na niedzielę 15.50 Stawka większa niż życie 17.05 Dzięki Bogu już weekend 18.00 Panorama 19.05 Postaw na milion 20.05 XV Mazurska Noc Kabaretowa - Mrągowo 2013 0.00 Made in Polska.

TV KATOWICE

7.00 Raport z Polski 7.30 Echa dnia 8.00 Przystanek Ziemia 8.30 Agroszansa 9.00 Rusz się człowieku 9.30 Antenowe remanenty 9.50 Co u nas? 10.00 Narciarski 10.15 Czas na jazdę 10.35 Leader 10.45 Gramy dla Was 11.00 Wstęp wolny - z kulturą 11.30 Antenowe remanenty 12.00 Rączka gotuje 12.30 Akademia.pl 13.00 Zgłębić tajemnice raka - onkologia molekularna 13.30 Magazyn Aktywni 60+ 13.50 Co u nas? 14.00 Rusz się człowieku 14.30 Reportaż 14.45 Wokół nas 16.00 Reportaż 16.30 Wstęp wolny - z kulturą 17.00 Antenowe remanenty 17.30 Fascynujące Śląskie 18.00 Rączka gotuje 18.30 Aktualności 19.30 Rawa blues 20.15 Narciarski 20.30 Made in Silesia - Jan Kiepura 20.45 Gramy dla Was 21.45 Reportaż 22.00 Aktualności Wieczorne 22.45 Gramy dla Was 23.05 Kultowe rozmowy 23.35 Etniczne klimaty 0.00 Przechowalnia.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.35 Jeźdźcy smoków 8.10 Potwory i spółka 10.05 Ewa gotuje 10.35 Tom i Jerry - Wielka ucieczka 12.25 Mulan II (film USA) 13.55 Bezsensowność w Seattle (komedia USA) 16.20 Top chef 17.50 Kolarz z szefem 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.05 Titanic (film USA) 22.10 Po prostu walcz! (film USA) 0.35 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.).

TVC 1

6.00 Hobby naszych czasów 6.25 Zauroczenie (s.) 7.20 Rano będziemy mądrzejsi (film) 8.30 Żyjesz tylko 2x 9.00 O królewiczu Jakubie (bajka) 9.50 Śmierć w raju (s.) 10.45

Najlepsze faux pas 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Bajka 13.35 O sierocie z Radhoszcza (bajka) 14.45 Ośmiornice z II piętra (film) 16.50 Kotwica koło przywozu (film) 18.20 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 StarDance 22.00 Glina czy łajdak (film) 23.45 Wojna domowa (film) 1.20 13. komnata P. Kotvalda.

TVC 2

6.00 Fenomen Hrádeček 7.00 Przeżyć! 7.50 Rozpieszczony intruz 8.15 Nasza wieś 8.35 Wędrowki w poszukiwaniu muzyki 9.05 Folklorika 9.30 Cugle pięknego życia 10.15 Tajemnice rodziny T. Kostkovej 11.10 USS Franklin 12.05 Pojedynek przywódców 12.50 Ziemia nieznana 13.10 Królestwo natury 13.45 Griffin i Phoenix (film) 15.30 Świat cudów 16.00 Z kucharzem dookoła świata 17.00 Václav Havel, Praha - Hrad 17.55 Cudowna planeta 18.45 Piękne straty 19.15 Siły pierwotne (s.) 20.00 Diamenty są wieczne (film) 22.00 Tajemnica Brokeback Mountain (film) 0.10 Pr. satyryczny. 0.40 Mała Brytania.

NOVA

6.00 Oggy i szkodniki (s. anim.) 6.20 Tom & Jerry (s. anim.) 6.45 Batman: Odważny bohater (s. anim.) 7.10 Bakugan (s. anim.) 7.35 Pingwiny z Madagaskaru 8.05 Pani Zamięć (bajka) 9.10 Rodzina dobrej czarodziejki (film) 10.45 Przyprawy 11.45 Dzwon do TV Nova 12.20 Dym z ziemniaczanej naci (film) 14.00 Lakiernik (film) 15.35 Wyobraź sobie (film) 17.40 Poradnik domowy 18.45 Przymaki Babicy 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Incepcja (film) 23.10 Bestia (film) 0.45 Insanitarium (film).

PRIMA

6.00 Wiadomości 6.55 Jake i piraci z Nibylandii 7.25 Klub przyjaciół Myszkki Miki 7.55 Mała morska rusalka 8.25 Salon samochodowy 9.40 Top Gear 11.40 Hawaii 5-0 (s.) 12.40 Niania (film) 14.50 McBride: To morderstwo, proszę pani (film) 16.50 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 VIP wiadomości 20.15 Podróże Guliwera (film) 22.15 Ścigana (film) 0.10 Ofiara spełniona (film).

NIEDZIELA 22 grudnia

TVP 1

6.05 Moda na sukces (s.) 6.30 My Wy Oni 7.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 7.55 Tydzień 8.25 Domisie - Święta w Domisiowie 9.00 Ziarno 9.35 Zwykła/niezwykła rodzinka 11.20 Świat się kręci - the best of 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.10 Między ziemią a niebem 12.50 Pogotowie rachunkowe 13.40 Skoki Narciarskie - Puchar Świata w Engelbergu - konkurs indywidualny 16.10 Idą Święta z TVP 1 i Radiem Zet 16.50 Szlachetna Paczka 2013 - Symbole zwycięstwa Szlachetnej Paczki 17.00 Teleexpress 17.30 Klara i Franciszek 18.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.10 Mikołajek 19.30 Wiadomości 20.15 Szlachetna Paczka 2013 - Symbole zwycięstwa Szlachetnej Paczki 20.20 Anna German (s.) 21.25 Zakochana Jedynka - Notting Hill 23.40 Empire Records 1.20 Wolna sobota.

TVP 2

6.15 Milion ton śmieci 6.50 M jak miłość (s.) 7.50 Barwy szczęścia (s.) 8.55 Kultura, głupcze - gość specjalny Dalajlama 9.40 Rodzinne

oglądanie - Leniwe leniwe 10.40 Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Wenezuela 11.15 Biegi narciarskie - Puchar Świata w Assiago - sprint drużynowy techniką klasyczną 12.10 Gwiazdy w południe - Przygoda arabska 14.00 Familiada (teleturniej) 14.40 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Show z humorem - I kto to mówi? 16.20 Na dobre i na złe (s.) 17.20 Hanna Krall i Mariusz Szczygieł 18.00 Panorama 18.55 Dzięki Bogu już weekend 20.05 Kabaretowa Noc Listopadowa 2012 21.10 Krew z krwi 22.10 Kocham Kino - magazyn filmowy - gość. Janusz Głowacki 22.45 WOK - Wszystko o Kulturze 23.20 „The Four Colors of Łódź” - koncert muzyki Zbigniewa Preisnera 0.00 Underworld.

TV KATOWICE

7.00 Reportaż 7.35 Szlakiem gwiazd - Czesław Mozil 8.00 Antenowe remanenty 9.00 Leśne rezerwaty Podkarpacia - Krepak 9.15 Mój pies i inne zwierzątka 9.30 Rączka gotuje 10.50 Gramy dla Was 11.00 Antenowe remanenty 11.20 Co u nas? 11.30 Antenowe remanenty 12.00 Głos Regionów 13.00 Agroszansa 13.30 Przystanek Ziemia 14.00 Kultowe rozmowy 14.30 Reportaż 14.45 Wokół nas 16.00 Młodzież kontra 18.00 Śląskie czyta 18.30 Aktualności 19.30 Powroty 20.05 Koncert życzeń 21.45 Reportaż 22.00 Aktualności Wieczorne 22.45 Gramy dla Was 23.35 Archiwum Zbrodni - Proces Marka Adamkiewicza 0.00 Ukryte prawdy 0.20 Czarny serial - Heweliusz.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.40 Scooby-Doo i Brygada Detektywów 8.10 Jeźdźcy smoków 8.45 Tom i Jerry. Piraci i kudłaci 10.25 Potwory i spółka 12.25 Mały Manhattan (komedia australijska) 14.05 Zawieść (komedia australijska) 16.15 Świat według Kiepskich (s.) 17.45 Nasz nowy dom 18.50 Wydarzenia 19.30 Państwo w państwie 20.05 Titanic (film USA) 22.10 Kości 7 (S.) 0.10 Spisek doskonały (dramat USA).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.30 Zauroczenie (s.) 7.25 Preludium (film) 9.00 Tajemnica rusalki morskiej (bajka) 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiektyw 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 O dziewczynce, która nadepnęła na chleb (bajka) 14.05 Podróż do Rokycan (film) 14.45 Serdeczne pozdrowienia z kuli ziemskiej (film) 16.30 Niezwykłe życia 17.25 Koncert Adwentowy 2013 18.25 Zielnik 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Dwanaście miesięcy (bajka) 21.40 Jutro wstanę i oparzę się herbatą (film) 23.15 Zdrójca (film) 1.05 Maneż Bolka Polívki.

TVC 2

6.00 Po czesku 6.10 Święta Łucja 6.25 Tajemnica jaskini 6.55 Człowiek z raju 7.20 Kodiak 7.50 Podróż po wschodniej Krecie 8.15 Czechosłowacki tygodnik filmowy 8.30 Poszukiwania czasu utraconego 8.50 Najważniejsze operacje II wojny światowej 9.50 Tajemnice rodziny V. Freimanowej 10.45 Nie poddawaj się 11.10 Lekarska odyseja 12.10 Obrońca 12.40 Chcesz mnie? 13.05 Królowe sawanny 14.00 Jak się żyje kucharzom 14.20 Słowo na niedzielę 14.25 Magazyn chrześcijański 14.50 Przez ucho igielne 15.20 Historie, jakich świat nie widział 15.45 Ptaszki 16.10 Tysiąc twarzy,

tysiąc świąt 16.40 Hans Haas 17.35 Na koniec świata 18.25 Na pływalni z J. Baez 18.55 Siły pierwotne (s.) 19.40 Ziemia nieznana 20.00 Kłątwa Kennedych 21.45 Nocny kowboj (film) 23.35 Koncert Janka Ledeckiego 0.15 Stand-up.

NOVA

6.05 Oggy i szkodniki 6.25 Dino-froz (s. anim.) 7.20 Bakugan 7.45 Hannah Monatana 8.40 Jak wytresować smoki (s. anim.) 9.05 Królowa na młyn (s.) 9.40 Weekend 10.25 Jak święty Mikołaj (film) 12.10 Czarownice z przedmieścia (film) 13.45 Dwoje w zoo (film) 15.25 LOL (film) 17.15 Jak poeci nie tracą nadziei (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Słońce, siano, policzki (film) 22.35 6-ty dzień (film) 0.40 Te święta (film).

PRIMA

6.00 Wiadomości 6.40 Jake i piraci z Nibylandii (s.) 7.10 Klub przyjaciół Myszkki Miki 7.40 Mała morska rusalka 8.10 Tajemnice wojny 9.20 Prima Świat 9.55 Sekundy do morderstwa (s.) 11.00 Partia 11.55 Pieczęć z Marketą 12.30 Santa Claus (film) 14.50 Zoja (film) 16.50 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 VIP wiadomości 20.15 Niania i wielkie bum (film) 22.35 Holiday (film) 1.25 Żółtodzioby.

PONIEDZIAŁEK 23 grudnia

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 8.50 Magiczne drzewo 10.40 Bananowy doktor II 12.30 Natura w Jedyńce - Globalne ocieplenie w świecie żółwia 13.35 Okrasa łamie przepisy 14.20 Nie - przyjaciele 15.50 Drużyna A (s.) 16.35 Gwiazda w Jedyńce - Helena Vondračková 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Klan (s.) 18.30 Świat się kręci 19.15 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.25 Vabank 22.20 Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Papież Franciszek 23.20 Notting Hill.

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia 6.30 Coś dla Ciebie 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.30 Barwy szczęścia (s.) 11.10 Na dobre i na złe (s.) 12.10 Super Zaradni 12.45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Polowanie z buszmenami 13.20 Szkoła życia (s.) 14.15 Kocia mama 15.05 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 16.15 Rodzinka.pl (s.) 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.45 M jak miłość (s.) 22.55 Głębocka woda 2 23.50 Czy świat oszalał? - Ćwiczyć czy nie 0.55 Czwarta władza (s.).

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.30 Raport z Polski 8.55 Przechodzień codzienny 9.00 Kościół z bliska 9.30 Co niesie dzień 10.05 Klub Srebrnego Włosa 10.30 Wokół nas 10.45 Nożem i widelcem 11.20 Reportaż 11.40 Młodzież kontra 12.30 Wokół nas 12.55 Agrobiznes 13.30 Wokół nas 13.35 Pozyteczni.pl 14.00 Fascynujące Śląskie - Barbara Ptak 14.25 Dziennik regionów - tematy dnia 14.40 Wokół nas 14.45 Przechodzień codzienny 14.55 Walka o ropę 16.00 Raport z Polski 16.25 Dziennik regionów - tematy dnia 16.30 Czas na Pracę! Praca na Czasie! 17.00 Przystanek Ziemia 17.30

Aktualności Flesz 17.40 Forum Regionu 18.30 Aktualności 20.00 Mama, tata równi w pracy 20.35 Schlesien Journal 20.50 Gramy dla Was 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Telekurier 23.00 Czas na Pracę! Praca na Czasie! 23.30 Raport z Polski 23.55 Reportaż 0.20 Walka o ropę.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 3 10.00 Trudne sprawy 4 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Dom nie do poznania 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Świat według Kiepskich (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.10 Witajcie w dżungli (komedia USA) 22.20 Pogranicze (film USA) 0.05 Breaking Bad 3 (s.) 1.15 Dziewczyny z fortuną (teleturniej).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Chłopaki w akcji 9.15 Podróż do Rokycan 9.55 Kotwica koło przywozu (film) 11.25 Kamera na szlaku 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Pr. rozrywkowy 13.30 Wigilijna lalka (bajka) 14.25 Wszystkiego najlepszego (film) 16.00 Zaczarowana miłość (film) 17.00 Spotkanie z Miroslavem Donutem 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Pr. rozrywkowy 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Anioł Pański (bajka) 21.35 Feśak Hubert (film) 23.05 Wampir z Feratu (film) 0.35 Kalendarium.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Etykieta 8.40 Europa dziś 9.05 Václav Havel, Praha - Hrad 10.00 Tajemnice rodziny K. Fialovej 10.55 Na koniec świata 11.45 Czechosłowacki tygodnik filmowy 12.00 Ostatni chiński cesarz 12.55 Świat cudów 13.20 Piękne straty 13.50 Jak się żyje z czeską rybą 14.05 Spojrzenia z kosmosu 15.00 Ziemia nieznana 15.20 Czeskie ślady na równiku 16.15 Klatka dla dwojga (film) 17.45 Tak jest, panie premierze (s.) 18.15 Derren Brown 19.05 Siły pierwotne (s.) 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Jak tonął Titanic 21.40 Malowany welon (film) 23.45 W upalną noc (film) 1.30 Wyspy zapomnianego spokoju.

NOVA

6.15 Wilk i zając (s. anim.) 6.25 Oggy i szkodniki (s. anim.) 6.35 Tom & Jerry (film anim.) 7.45 Rumburak (bajka) 9.25 Śpiąca królowa (bajka) 10.35 Jak poeci nie tracą nadziei (film) 12.45 Słońce, siano, policzki (film) 14.55 Jack Frost (film) 16.40 Klopsiki i inne zjawiska pogodowe (film anim.) 18.05 Dańbujan a Pandrhol (bajka) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 O królownie Jasněnie i latającym szwecu (bajka) 21.50 Jak ugryźć 10 milionów (film) 23.35 Diukowie Hazzardu (film) 1.55 Patty Hewes (s.).

PRIMA

6.20 Gwiazdka Alfa (film) 7.20 Dzwoneczek i wielka wyprawa (film anim.) 8.55 Jak szewcy rozpetali wojnę (bajka) 10.25 Grinch (film) 12.30 Santa Claus II (film) 14.45 Nagi peryskop (film) 16.45 Kapitan Ron (film) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 VIP wiadomości 20.15 To właśnie miłość (film) 22.50 Top Star magazyn 23.55 W koło Macieju (film) 2.05 Opowieść wigilijna (film).

WTOREK 24 grudnia**TVP 1**

5.55 TVP Info w TVP 1 8.15 Las bliżej nas 8.40 Życzenia Gwiazd 8.45 Ziarno 9.15 Kung Fu Panda Legenda o niezwykłości - Lepka sprawa 10.05 Życzenia Gwiazd 10.15 Świat się kręci 10.55 Życzenia Gwiazd 11.05 Bananowy doktor II 12.40 Natura w Jedyne - Globalne ocieplenie w świecie renifera 13.40 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.05 Życzenia Gwiazd 14.15 Opowieść wigilijna 15.55 Cała Polska śpiewa kolędy z TVP 1 17.00 Teleexpress 17.25 Klan (s.) 18.20 Kolędy w Pałacu Prezydenckim 19.15 Życzenia Gwiazd 19.30 Wiadomości 20.15 Orędzie na Boże Narodzenie 20.30 Święta z Jedyką 21.25 Pasterka z Watykanu 23.05 Vabank 1.05 Złoty szalik (film pol.).

TVP 2

6.05 Drugie życie (s.) 6.40 Serce Łodzi 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.20 Barwy szczęścia (s.) 10.50 Król i ja 12.25 Święta w kajdankach 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Rodzinka.pl (s.) 15.10 Boże Narodzenie 16.50 Koncert świąteczny w Pelplinie. Bazylika katedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny 18.00 Panorama 18.40 Renifer Niko ratuje święta 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.40 M jak miłość (s.) 21.35 Wesolych świąt 23.10 60 sekund 1.10 Boże Narodzenie.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.30 Raport z Polski 9.00 Święta w Wyszemborku (rep.) 9.30 Co niesie dzień 10.05 Czas na Prace! Praca na Czasie! 10.45 Świąteczne zakupy 11.20 Reportaż z regionu - polsko-niemiecka wigilia 11.40 AgroSzansa 12.05 Rusz się człowieku 12.30 Wokół nas 12.55 Reportaż z regionu 13.35 Rączka gotuje 14.25 Dziennik regionów - tematy dnia 16.00 Raport z Polski 16.30 Kutia w Watykanie czyli wigilie Jana Pawła II (rep.) 17.00 Morskie opowieści 17.30 A jo to kochom nojbardzi - Siemieniotka 17.55 Góralskie kołędowanie 18.16 Kolędy i pastorałki z Kościoła św. Piotra i Pawła 18.30 Aktualności 19.40 Kolędnicy z Zawoi 20.20 Nasza Panna Gwiazdka 20.40 A jo to kochom nojbardzi - Chóry 21.05 Echa dnia 22.35 Telekurier 23.00 Hej w Dzień Narodzenia 23.30 Raport z Polski 23.55 Pasterka z katedry na Wawelu 1.10 W świątyni dźwięków.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Scooby-Doo i Brygada Detektywów 9.45 Zwariowany dziadek do orzechów (film USA) 10.50 Elza z afrykańskiego buszu (film kopr.) 12.55 Świat według Kiepskich (s.) 14.45 Świąteczny strajk (kom. USA) 16.45 Jasnogórskie kołędowanie 18.50 Wydarzenia 19.30 Świętokrzyskie kołędowanie z Polsatem 20.05 Epoka lodowcowa (film anim.) 20.30 Święta last minute (kom. USA) 22.40 Pociąg z ford (kom. USA) 0.50 Dwudziesta dziewiąta ulica (kom. kopr.).

TVC 1

6.00 Anioł (film) 6.15 Pokój ludziom dobrej woli (bajka) 7.20 Kopciuszek (film) 8.55 Princové jsou na draka (bajka) 9.55 Czary królów (bajka) 11.30 Nieśmiertelna ciotka (bajka) 13.10 Złotowłosa (bajka) 14.30 Dumna królewna (bajka) 16.00 Piekło z królewną (bajka) 17.40 Królewna ze złotą gwiazdą (bajka) 19.00 Duch cenniejszy niż złoto (bajka) 20.30 Pod jednym dachem (film) 22.30 Kristian (film) 0.05 Gwiazdka radcy Vacátka (film).

TVC 2

6.00 Gwiazdka w Egipcie 6.30 Na kawie u Kamil 7.25 Wesolych świąt 8.00 Królestwo natury 8.30 Delfiny z zatoki rekinów 9.20 Twórcy jasełek 9.45 Przesłanie jasełek 10.25 Tajemnice rodziny K. Šípa 11.20 Pamiętnik Dity P. 11.45 Kolędy 12.15 Czeskie mechaniczne jasełka 12.55 Śladami królów Izraela 13.25 Na koniec świata z jezuitami 14.15 Wyprawa Grand Canyon 14.45 Elza z afrykańskiego buszu (film) 16.15 Gość z zaświatów (film) 17.50 Josef Lada 18.20

Wigilijna przemowa kardynała Dominika Duki 18.30 Wigilijne spotkanie przy muzyce 18.55 Podróż po południowej Jordanii 19.25 Chór Mormon Tabernacle & Alfie Boe 20.00 Jezus (film) 21.30 Koncert Karla Gotta 22.50 Po ciemnościach światło 23.45 Kolędy z chórem Chorea Bohemica 0.00 Północna msza.

NOVA

6.05 Tom & Jerry: Spotkanie z Sherlockiem Holmesem 6.50 Gwiazdka kaczora (film anim.) 7.40 Dańbujan a Pandrhoła (bajka) 9.00 O królewnie Jasnéncie i latającym szewcu (bajka) 10.30 Osmiornice z II piętra (film) 12.15 Trzeci królewicz (bajka) 13.45 Karkonosz i narciarze (film) 15.10 Shrek (film) 16.45 Wiadomości 17.10 O odważnym kowalu (bajka) 18.40 Szalenie smutna królewna (bajka) 20.20 Trzy orzeszki dla Kopciuszka (bajka) 21.55 Święto przebiśniegu (film) 23.20 Święta last minute (film).

PRIMA

6.00 Kapitan Ron (film) 7.55 Magiczne drzewo (film) 9.30 Rodzinka (s.) 10.40 Epoka lodowcowa: Mamucia gwiazdka (film anim.) 11.05 Niech żyje nieboszczyk (film) 12.35 Bajki na dobranoc 14.35 Karol i ja (film) 16.20 Księżę i ja (film) 18.20 Wiadomości 18.30 Zapłątani (film) 20.35 Kevin sam w domu (film) 22.35 Notting Hill (film) 1.00 Duma i uprzedzenie (film).

ŚRODA 25 grudnia**TVP 1**

6.25 Przybieżeli do Betlejem... z Podhala 7.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.05 Powodzenia, Charlie. Szerokiej drogi 9.30 Życzenia Gwiazd 9.45 Nie wierzyć bliźniaczkom 11.50 Życzenia Gwiazd 12.00 Urbi et orbi - transmisja z Watykanu 12.30 Natura w Jedyne - Globalne ocieplenie w świecie zółwia 13.35 Opowieści z Narnii: Lew, Czarownica i Stara Szafa 16.00 Kolędy w Pałacu Prezydenckim 16.25 Agata Mlynarska rozmawia 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Titanic 19.30 Wiadomości 20.25 Pan Wołodyjowski 21.50 Twierdza 0.15 Titanic.

TVP 2

6.10 Gwiazdy kołędują z Dwójką 6.40 Dla niesłyszących - Orędzie na Boże Narodzenie 6.50 Król i ja 8.20 Renifer Niko ratuje święta 9.45 Rodzinne oglądanie - Wyprawa do ptasiego raju 10.45 Nasza niania jest agentem 12.20 Wesolych świąt 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Rodzinka.pl (s.) 15.40 Gwiazdy kołędują z Dwójką 16.10 102 Dalmatyńczyki 18.00 Panorama 18.50 Neonówka i przyjaciele - problemy Świętego Mikołaja 20.05 Narzeczony mimo woli 22.05 Wybuchowa para 23.55 Bliźniacy.

TV KATOWICE

7.00 Rączka gotuje 8.00 Film dokumentalny Świąteczny cud 9.00 Kutia w Watykanie czyli wigilie Jana Pawła II (rep.) 9.30 Pani Janka z Kotrysiej Polany 9.45 W świątyni dźwięków 10.00 Portret rodzinny na śnieżnobiałym tle 10.30 Co, gdzie, kiedy? 11.00 Świętowanie z góralami - Krzysztof Krawczyk 11.30 Lwowskie wspominki spod choinki 12.05 Tatrzański Park Narodowy (film dok.) 13.00 Podziw 13.30 Kolędy 14.00 Kultowe rozmowy - Małgorzata Tusk 14.30 Krakowskie szopki (rep.) 15.00 Pianistka z czterema palcami 16.00 Kolędy ze starego kościoła 16.30 Kultowe rozmowy 17.00 Kolędy świata 17.30 Benefis Grzegorza Sopyty 18.30 Aktualności 19.00 „Piąta strona świata” (teatr TV) 21.00 Zaczarowany Świat bombek 21.45 Cuda się zdarzają 22.00 Rączka gotuje 23.00 Steczkowscy i przyjaciele 23.20 Gdy na niebie pierwsza gwiazdka.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Scooby-Doo i Brygada Detektywów 8.45 Magiczna gwiazdka Mikiego. Zasypiani w Cafe Myszką 10.00 Święty Mikołaj z 34. ulicy (kom. USA) 12.30 Zawód. święty Mikołaj (kom. USA) 14.30 Jasnogórskie kołędowanie (koncert) 16.15 Święta last minute (kom. USA) 18.20

Epoka lodowcowa. Mamucia gwiazdka (film USA) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.05 Kevin sam w domu (kom. USA) 22.10 Spider-Man (film USA) 0.50 Uroki życia (film irlandzki).

TVC 1

6.00 Swawolna bajka 6.40 C i K marszałek polny 8.10 Zimowa rusalka (bajka) 9.05 Tajemnice leśnego królestwa (bajka) 10.15 RumpelCimprCampr (bajka) 11.45 O szczęściu i pięknie (bajka) 12.50 Piekarczy cesarza (film) 14.10 A może ślub, królewiczu? (bajka) 15.45 Królewna z młyna (bajka) 17.30 Jak wyrwać wielorybowi zęb trzonowy (film) 18.55 Wiadomości 20.00 Śnieżny smok (film) 21.30 Jak zostać królem (film) 23.30 Wpływ księżycy (film).

TVC 2

6.00 Jasełka 6.55 Santa nazywał się Zuzanka 7.25 Podróż po południowej Jordanii 7.50 Goryle między Pragą a Afryką 8.20 Panda 9.05 Tajemnice rodziny T. Halika 10.00 Transmisja mszy św. 11.10 Historia perłowego ornatu 11.25 Magazyn religijny 11.55 Urbi et orbi 12.35 Chrystus w Rio 13.30 Po ciemnościach światło 14.25 Historia praskiego Dzieciątka Jezus 14.40 Świat ciszy 16.05 Romanca na trąbkę (film) 17.30 Jezusek, Santa Claus i Dziadek Mróz przynoszą prezenty 19.10 Siły pierwotne (s.) 20.00 Jezus (film) 21.35 Cirque du Soleil: Varekai 23.10 Spotkanie z Miroslavem Donutem.

NOVA

6.05 Wilk i zając (s. anim.) 6.25 Tazmania (s. anim.) 6.45 Tom & Jerry: Czarnoksiężnik z krainy Oz (film anim.) 7.45 O odważnym kowalu (bajka) 9.20 Szalenie smutna królewna (bajka) 10.55 Wesolych świąt żyją osmiornice (film) 12.40 Czarodziejska kiesa (bajka) 14.15 Jaś Fasola 14.45 Historia Kopciuszka (film) 16.20 Shrek II (film anim.) 17.55 Królewicz i Gwiazdka Wieczorna (bajka) 19.30 Wiadomości 20.20 Z diabłami nie ma żartów (film) 22.10 Jak ugrzyć 10 milionów II (film) 23.55 Tango & Cash (film).

PRIMA

6.00 Niech żyje nieboszczyk (film) 7.30 Zapłątani (film anim.) 9.20 Rodzinka (s.) 10.25 Horton (film anim.) 11.55 Moralność ponad wszystko (film) 13.20 Garfield (film) 14.50 Pierścionek (film) 16.30 Marley i ja (film) 18.55 Wiadomości 19.55 VIP wiadomości 20.15 Kevin sam w Nowym Jorku (film) 22.35 Dobry rok (film) 0.50 Tajne przez pufne (film).

CZWARTEK 26 grudnia**TVP 1**

6.35 Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom 7.05 Kung Fu Panda Legenda o niezwykłości - Reakcja łańcuchowa 8.05 Św. Mikołaj potrzebny od zaraz 9.35 Życzenia Gwiazd 9.45 Cała Polska śpiewa kolędy z TVP 1 i Radiem Zet 10.40 Ja Jestem 12.10 Święta z Jedyką 13.00 Skoki Narciarskie - Mistrzostwa Polski w Wiśle 15.15 Księżniczka i Żaba 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Titanic 19.30 Wiadomości 20.25 Pan Wołodyjowski cz. II 21.55 Król Skorpion 23.35 Titanic.

TVP 2

6.20 M jak miłość (s.) 8.00 Święty Mikołaj 9.25 Rodzinne oglądanie - Mugi, najbrzydszy pies świata 10.20 Bliźniacy 12.10 Skrzydełko czy nóżka 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Rodzinka.pl (s.) 15.35 Gwiazdy kołędują z Dwójką 16.05 Wybuchowa para 18.00 Panorama 18.35 Nasza niania jest agentem 20.15 Dzięki Bogu już Święta 22.25 Uwikłanie.

TV KATOWICE

7.00 Morskie opowieści 7.30 Krakowskie szopki 9.00 Hej w Dzień Narodzenia cz. II 9.30 Biegający Wilk 11.00 Kolędy świata 11.30 Podziw 12.00 Polskie Park Narodowy (film dok.) 12.55 Kapela lwowska Tajój 13.30 Święta w Wyszemborku 14.00 Kultowe rozmowy - Waldemar Malicki 14.30 Damy radę kapitanie (rep.) 15.00 Baby boom (film dok.) 16.00 Kolędy i pastorałki 16.30 Kultowe rozmowy - Iwona Racz-Szczy-

gielska 17.00 Bardzo cicha noc - Ryszard Rynkowski 17.30 Koncert życzeń 18.30 Aktualności 19.00 Wojciech Kilar - credo 20.00 Wielobarwna Barbara Ptak - Benefis 20.25 Teatr nękanych obrazów 21.00 Zapiski Łazęgi - Zimowy zając 21.15 Dziennik Regionów 21.45 Czar świątecznych kartek 22.00 Aktualności Wieczorne 23.00 Steczkowscy i przyjaciele 23.20 Święta w Wyszemborku (rep.) 23.45 Kamień, nożyce, papier - reportaż z Muzeum Bursztynu.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.10 Scooby-Doo i Brygada Detektywów 8.45 Oliver i spółka 10.25 Świąteczna gorączka (kom. USA) 12.05 Zagubieni w raju (kom. USA) 14.35 Spider-Man (film USA) 17.15 Stuart Malutki II (kom. kopr.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.10 Burleska (musical USA) 22.40 Święci z Bostonu II - Dzień Wszystkich Świętych (kom. USA) 1.15 Święta na Division Street (film USA).

TVC 1

6.00 Skarb 6.15 Kiedy Burian praśił (film) 7.50 O pomocniku kominiareskim i córce cukiera (bajka) 8.55 Królestwo potoków (bajka) 10.15 Królewska obietnica (bajka) 11.45 O królewnie, która grasowała (bajka) 12.50 Cesarz piekarski (film) 13.55 Niech przyłeci bocian, królowo! (bajka) 15.25 Królewna z młyna (bajka) 17.20 Jak wsadzić tatę do poprawczaka (film) 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Błękitny tygrys (film) 21.30 Vladimir Menšik non-stop 22.25 Pół żartem, pół serio (film) 0.25 C. i K. marszałek polny (film).

TVC 2

6.00 Śladami izraelskich królów 6.25 Jezusek, Santa Claus i Dziadek Mróz przynoszą prezenty 8.05 Cudowna planeta 8.55 Ostatnia szansa dla białych nosorżców 9.45 Tajemnice rodziny J. Voldánovej 10.40 Czas połowicznego szczęścia 12.15 Hans Haas - Człowiek, który odkrył podmorski świat 13.05 Tajemnica nierdzewiejącego słupa 13.40 Królowe sawanny 14.35 Dźwięki muzyki (film) 17.20 Życie Jane Goodall 19.10 Siły pierwotne (s.) 20.00 Niedźwiedzie polarne 20.55 Pięści w ciemnościach (film)

NOVA

6.05 Wilk i zając (s. anim.) 6.15 Pradawny łąd (film anim.) 7.25 Królewicz i Gwiazdka Wieczorna (bajka) 8.55 Z diabłami nie ma żartów (bajka) 10.40 Feniks (bajka) 12.25 Trzech weteranów (bajka) 14.05 Jaś Fasola 14.35 Grease (film) 16.35 Shrek Trzeci (film) 18.05 O dzielnym kowalu (bajka) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Jak się budzi królowy (bajka) 21.55 Po zachodzie słońca (film) 23.35 Bumerang (film).

PRIMA

6.25 Alex sam w domu (film) 8.15 Rodzinka (film) 9.20 Rataouille (film anim.) 11.35 Fałszywa laska (film) 13.30 Garfield II (film) 15.15 Lemoniadowy Joe czyli Końska opera (film) 17.00 Nawiedzony dwór (film) 18.55 Wiadomości 19.55 VIP wiadomości 20.15 Był sobie król (bajka) 22.05 Zakazany owoc (film) 0.40 Pole marzeń (film).

PIĄTEK 27 grudnia**TVP 1**

5.55 TVP Info w TVP 1 8.10 Życzenia Gwiazd 8.55 Ojciec Mateusz (s.) 9.45 Życzenia Gwiazd 10.05 Bananowy doktor II 11.40 Życzenia Gwiazd 11.50 12 świątecznych randek 13.15 Życzenia Gwiazd 13.30 Natura w Jedyne - Szpital dla koali 14.40 Jaka to melodia? (teleturniej) 15.10 Życzenia Gwiazd 15.20 Kudłaty zaprzęg 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Córka Mikołaja 2. Święta pod znakiem zapytania 19.30 Wiadomości 20.15 Piąty Stadion 20.25 Weekendowy Hit Jedyki - Vabank II, czyli riposta 22.15 Ręka nad kołyską 0.10 Weekendowy mag. film.

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia 6.30 Lokatorzy (s.) 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 11.00 Mistrz kamuflażu

12.20 Wymarzony domek 14.10 Familiada (teleturniej) 14.45 Rodzinka.pl (s.) 16.00 Kabaret Moralnego Niepokoju - Galaktikos. Halo, panie pilocie! 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.40 Rodzinka.pl (s.) 21.45 Dzięki Bogu już weekend - Wiwat najśmieszniejszy 23.10 Piąty Stadion 23.15 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.).

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 6.55 W świątyni dźwięków 7.10 Reportaż - Cuda się zdarzają 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.50 Narciarski 8.00 Co niesie dzień 8.30 Raport z Polski 8.55 Rączka gotuje 9.30 Co niesie dzień 10.05 Reportaż z regionu 10.45 Nożem i widelcem 11.20 Reportaż 11.40 Eurośledzi 12.10 Magazyn Aktywni 60+ 12.30 Wokół nas 12.55 Skarby prowincji 13.35 Polacy tu i tam 14.25 Dziennik regionów 14.40 Wokół nas 14.55 Obcy wśród nas 16.00 Raport z Polski 17.00 Zaproszenie - Magnum Sal - cud równy piramidom 17.30 Aktualności Flesz 20.35 Czas na jazdę 20.50 Gramy dla Was 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Telekurier 23.30 Raport z Polski 0.20 Obcy wśród nas.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i partnerzy (s.) 10.00 Trudne sprawy 11.00 Dłaczego ja? 12.00 Dom nie do poznania 14.00 Świat według Kiepskich (s.) 14.45 Trudne sprawy 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i partnerzy (s.) 17.00 Dłaczego ja? 18.05 Świat według Kiepskich (s.) 18.50 Wydarzenia 20.05 Jumanji (film USA) 22.10 Człowiek widmo (film kopr.) 0.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami 2.30 Dziewczyny z fortuną (teleturniej).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Dumna królewna (bajka) 10.15 Kristian (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Królewna ze złotą gwiazdą (bajka) 13.50 Bananowe gwiazdki 14.40 Dom pod Złotym świtem (bajka) 16.20 Podróżomania 16.50 Złote czasy! 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Nie wahaj się kręć! 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Tajemnica starego pistoletu (bajka) 21.30 Niezniszczalny Vladimir Menšik 22.25 Mózg (film) 0.15 Kiedy Burian praśił (film).

TVC 2

6.00 Etykieta 6.10 Świąteczna Wigilia 6.40 Na koniec świata z jezuitami 7.35 Muzyczny mózg 8.25 Świat ciszy 9.50 Tajemnice rodziny E. Janečkovej 10.45 Na pływalni z Joan Baez 11.10 Chcesz mnie? 11.35 Królestwo natury 12.10 Na koniec świata 13.00 Hans Haas 13.55 Jak się żyje na czeskim świniobiciu 14.10 Przeżyć! 15.00 Porządek dziobania 15.25 Wędzidło pięknego życia 16.05 Goryle między Pragą a Afryką 16.35 Panda czyli Zegnaj, Fu Longu 17.20 Jak tonąć Titan 18.55 Siły pierwotne (s.) 19.40 Etykieta 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Niedźwiedzie polarne 21.00 Kiedy Harry poznał Sally (film) 22.35 Koncert Marii Rottrovej 23.50 Włamanie na śniadanie (film) 1.50 Przeżyć!

NOVA

6.05 Spokojnie, Scooby-Doo (film anim.) 7.20 O dzielnym kowalu (bajka) 8.45 Jak się budzi królowy (bajka) 10.15 Hook (film) 12.40 Piękna i bestia (bajka) 14.20 Sławna restauracja (film) 15.55 Megamocny (film anim.) 17.30 W piezrynie (film) 19.30 Wiadomości 20.20 Z tobą cieszę mnie świat (film) 21.50 Godziny czytania III (film) 23.15 Statek miłości (film) 0.50 Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.30 Tajemnica zaczarowanej dyni (bajka) 8.05 Garfield (film anim.) 9.25 Był sobie król (bajka) 11.10 Dr Doolittle II (film) 12.50 Silverado 15.25 Strach (film) 17.10 Cyryl będzie! (film) 18.55 Wiadomości 19.55 VIP wiadomości 20.15 Epoka lodowcowa III (film anim.) 22.10 Show Jana Krausa 23.10 Człowiek w ogniu (film).

Sto lat przy choince

Przed stonawskim Urzędem Gminnym od czwartkowego popołudnia świeci się choinka. Uroczyste zapalenie lampek na dorodnym świerku odbyło się przy fanfarach w wykonaniu kwintetu dętego oraz przy śpiewie kolęd w wykonaniu chóru mieszanego „Stonawa” Miejsowego Koła PZKO.

W bożonarodzeniowy nastrój wprowadzili stonawian swoim słowem emerytowany biskup Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W., Vladislav Volný, proboszcz parafii katolickiej, Ronald Manowski, oraz siostra Jadwiga z Cieszyna.

Biskup Volný odniósł się w swojej przemowie do cytatu z Pisma Świętego: – A słowo ciałem się stało. Ludzie są zmęczeni samymi słowami. Wszędzie jest zbyt wiele słów – w telewizji, reklamie, mediach. Tu jednak wydarzyło się coś wyjątkowego – słowo stało się ciałem. Pan Bóg nie rzucił do naszej skrzynki pocztowej jakiejś ulotki, ale przyszedł do nas w takiej postaci, jaka jest nam bliska. Urodził się tak samo jak każdy z nas. Przyszedł, żeby być z nami, żeby nam błogosławić i nas przemieniać – przekonywał. Z kolei ks. Manowski, składając świąteczne

życzenia, podkreślił fakt przykładowego współżycia wszystkich mieszkańców Stonawy bez względu na wyznanie. – Chociaż należymy do różnych Kościołów, to wyznajemy wiarę w jednego Jezusa i wspólnie potrafimy się modlić – cieszył się, błogosławiąc choinkę jako symbol życia i radości.

Tegoroczne drzewko świąteczne stało się również swoistym symbolem Stonawy dotkniętej przez wydobycie węgla. Gmina otrzymała je bezpłatnie od właściciela domu przeznaczonych na rozbiórkę w wyniku szkód górniczych. Przez długie

Kolędy pod świąteczną choinką zaśpiewał chór „Stonawa” MK PZKO pod batutą Marty Orszuliki.

Stonawska choinka symbolizuje życie i radość.

lata rośło w jego ogrodzie, teraz będzie niosło pokój i radość.

Uroczystość zapalenia gminnej choinki zbiegła się z urodzinami miejscowego wójta, Andrzeja Febera. Oprócz kolęd zabrzmiało

więc również gromkie „Sto lat”. Na uczestników imprezy, którzy pomimo wietrznej pogody przybyli tu tłumnie całymi rodzinami, czekała „jeliciónka”, kołaczki, gorąca herbata i grzane wino. (sch)

Święta z »aha-efektem«

Dokończenie ze str. 1

Koncert rozpoczęła i zakończyła muzyka organowa w wykonaniu Adama Poločka i Klary Rylko. Dwukrotnie można było wysłuchać chóru gimnazjalnego „Collegium Iuvenum”, który w pierwszej części wykonał pieśni religijne, w drugiej zaś kolędy. Kolędy polskie zaśpiewali również nauczyciele, którzy jak co roku stworzyli ze swojego grona kameralny chór mieszany, na ludową nutę zagrał i zaśpiewał szkolny „Zorómbek”. W kościele zabrzmiały na cały głos również instrumenty elektryczne. Te towarzyszyły grupom muzycznym, które zawiązały się w szkole z okazji koncertu świątecznego. W ich wykonaniu można było wysłuchać takich polskich przebojów bożonarodzeniowych, jak „Chcę z tobą spędzić święta” czy „Biały śnieg i ty”. Razem z nimi przed publicznością stanęli wokaliści, których popularność sięga poza mury gimnazjum, jak Noemi Bocek czy absolwentka Barbara Łakota.

Oprócz momentów głośnych, radosnych i

pełnych entuzjazmu, były też momenty cisy, spokoju i zadumy. To za sprawą recytatorów, którzy przynieśli na Niwy nastrój wigilii w słowach takich polskich poetów, jak Norwid, Gałczyński, Iłkowiak czy Staff. Tak samo mocno do wyobraźni słuchaczy przemawiał wiersz gimnazjalisty Michała Zawadzkiego pokazujący nadchodzące święta jako „Dni materializmu”. Duchowy wymiar dawały koncertowi cytaty z Biblii oraz słowa miejscowych kapłanów – katolickiego, Mateusza Janygi i ewangelickiego, gospodarza świątyni, Marcina Piętaka.

Ks. Janyga, podziwiając talenty występującej młodzieży, powiedział, że tak jak święta Bożego Narodzenia łączą to co boskie z tym co ziemskie, tak samo sztuka, która wyraża to, co jest najpiękniejsze w człowieku, łączy boskie z ziemskim. Z kolei pastor Piętaak życzył obecnym przeżycia w czasie świąt tzw. „aha-efektu”, który spoczywać będzie w odkrywaniu w Bożym Narodzeniu nowych treści i nowych dróg.

Przed wspólnym odśpiewaniem końcowej

Kolędy polskie zaśpiewali również nauczyciele.

kolędy dyrektor gimnazjum, Andrzej Bizoń, przypomniał emocje, jakie towarzyszyły mu i chórowi „Collegium Iuvenum” w czasie spotkania opłatkowego w Senacie RP w Warszawie. Świąteczne słowa pełne wdzięczności kierował

do byłych i obecnych uczniów, do całej rodziny gimnazjalnej. – Dziękuję wam za to, że kreujecie nasz piękny obraz. Dziękuję wam za to, że mogę być wśród was – mówił wzruszony. (sch)

Świątecznie na Niwach

W czwartek kościół ewangelicki na Niwach w Czeskim Cieszynie rozbrzmiewał muzyką i śpiewem. Tradycyjny koncert świąteczny zorganizowała tu miejscowa Polska Szkoła Podstawowa. Przed południem uczniowie zagraли i zaśpiewali dla swoich szkolnych kolegów i koleżanek oraz nauczycieli. Po południu, o godz. 17.00, zaplanowano koncert dla rodziców.

– W ciągu roku szkolnego mamy kilka koncertów-przeглядów działalności artystycznej, ale ten jest specyficzny: w świątecznej atmosferze, przygotowany dla uczniów oraz dla rodziców, poza tym wyjątkowej atmosfery dodaje mu to, że odbywa się w kościele – wyjaśnił dyrektor

szkoły, Marek Grycz. – Na pewno szkoła ma się czym pochwalić, mamy świetne zespoły – dodał.

Na przedpołudniowym koncercie uczniów i nauczycieli przywitani miejscowy proboszcz, pastor Marcin Piętaak oraz ksiądz Mateusz Janyga z parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czeskim Cieszynie. – Pomódlmy się do Pana Boga, bo on tutaj jest najważniejszy – wezwał do modlitwy ksiądz Mateusz. Ofiarujmy mu całe przygotowanie przed świętami, to nasze zabieganie, wszystkie troski, zmartwienia. Ofiarujmy mu też cały nasz śpiew i to wszystko, co będziemy tutaj prezentować, naszą radość na jego przyjęcie – mó-

wił. Po modlitwie rozpoczęły się występy uczniów.

Tegoroczny koncert świąteczny rozpoczęli najmłodszy – zespół „Cieszynianka” pod kierownictwem Marii Szymanik, w którym śpiewają przedszkolaki oraz młodszy uczniowie podstawówki. Później na fletach zagraли członkowie zespołu „Skowronki”. Wystąpiły również szkolne chóry „Trallalinki” i „Trallala”. W czasie całego koncertu usłyszeliśmy również solistów, przy niektórych utworach akompaniował na fortepianie absolwent szkoły, Andrzej Molin. Repertuar był oczywiście świąteczny – znane i mniej znane kolędy a także utwory o tematyce świątecznej. (ep)

Gminne kolędowanie

Ostatni tydzień Adwentu był okazją do spotkania przy kolędzie mieszkańców wielu miejscowości podgórskiej części regionu. Na spotkanie przedświąteczne przy gminnej choince na rynku zaprosili mieszkańców Ligotki Kameralnej młodzi chrześcijanie z miejscowego zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. Kolędy zaśpiewało z nimi wielu ligotczan. Wystąpiły ponadto siostry Zagórnicy i Molinówny, soliści: Michał Firla i Anežka Indráková. Były też bożonarodzeniowe wiersze i życzenia, które złożyli uczestnikom spotkania pastor Renata Firlowa i wójt Miloslav Hampl.

Z kolei w Piosku odbyło się spotkanie przedświąteczne w środę w kościele ewangelickim. W bogatym programie kolędy i wiersze przedstawiły dzieci nie tylko z pioskiej szkoły i przedszkola, ale też z partnerskiego miasta, polskiego Gogolina. (kor)

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Wszystkim naszym klientom oraz partnerom handlowym życzymy pogodnych Świąt Bożego Narodzenia, dużo szczęścia, powodzenia oraz pomyślności w życiu osobistym w 2014 roku.

Wasz autoryzowany sprzedawca samochodów ŠKODA:

KARIREAL a.s.
Frýdecká 272
739 61 Třinec
Tel.: 558 996 114

KARIREAL a.s.
Oldřichovice 793
739 61 Třinec
www.karireal.cz

CL-228

**Szanowni klienci,
dziękujemy Wam
za życzliwość, wsparcie
i całoroczną współpracę.
Przyjmijcie od nas życzenia
zdrowych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia.
W nowym roku 2014
życzymy dużo zdrowia,
powodzenia oraz mnóstwo
osobistych i zawodowych sukcesów.**

JAZYKOVÉ STUDIO
ABC Simple English
PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

CL-754

Picea

Producent kuchni, szaf, wnętrz mieszkalnych i komercyjnych
www.picea.cz, tel. 737 238 727

CL-464

Telpidem s.r.o.
rozvoz do 15 km zdarma

399 Kč/q

černé uhlí

ořech • kostka • eko-hrášek

tel.: 730 891 007

sklad: Nová Tovární 1746, Český Těšín

CL-616

KORAS

Stavební společnost
KORAS

Vám nabízí

výstavbu rodinných domů
na klíč s využitím vlastních
nebo svěřených materiálů

- dokončovací práce
- kompletní stavební práce
- komplexní práce rypadlem

V případě zájmu a pro více
informací nás neváhejte
kontaktovat:

Kora S, ul. Cieszyńska 493,
433 85 Jasienica, PR
Info: www.kora-s.ig.pl,
tel. +48 606 462 312

CL-761

**Ogłoszenia do »Głosu Ludu«
przyjmowane są w dni powszednie:**

- ☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz
- ☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz
- ☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00, tel.: 596 312 477, e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

DRZWI I FUTRYNY

APELI

DRE - ERKADO

EUROOKNA-JANOŠÍK

• Klamki- MT, TWIN, ... •

15 lat na rynku

Sklep: **Třinec**
Frýdecká 12
558 325 172, 608757442

CL-009

www.OX.PL
portal slaska cieszyńskiego

**Wilgoć w domu,
mokre piwnice?**
Pojawia się pleśń, grzyb
i nieprzyjemny zapach?
Straszą wysokie koszty
ogrzewania?

**Mamy dla Państwa
skuteczne rozwiązanie!**

Wizyta rzeczoznawcy z dokładną
analizą przyczyn zawilgocenia
oraz oferta cenowa – gratis!
Stosujemy wyłącznie najlepsze
materiały z gwarancją producenta
– to gwarantowana jakość usługi!

www.ajesucho.cz
e-mail: ajesucho@seznam.cz
tel.: 608 772 213

CL-157

*Wesołych, pięknych
i błogosławionych Świąt
BOŻEGO
NARODZENIA
oraz szczęśliwego
NOWEGO ROKU*

życzy załoga
Górzelni Pod zieloną lipą
w Stonawie

CL-481

OGRODZENIA ZS SIKORA

PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyniecu www.ogrodzeniazs.pl
obok przystanku "Obecni domy" email: plotyzs@seznam.cz mob. 732 683 665

TŘINEC, ul. Frýdecká 572 tel/fax: 558 320 353

CL-211

- AUTOSERWIS
- SPRZEDAŻ CZĘŚCI ZAMIENNYCH
- SERWIS OPON
- SERWIS POWYPADKOWY

Tel.: + 420 558 734 006
mob.: + 420 605 279 499
e-mail: servis@autoct.cz
www.autoct.cz

737 01 Český Těšín
Frýdecká 80
CZECH REPUBLIC

AUTO CENTRUM
pod ZELENOU s.r.o.

CL-725

*Pogodnych Świąt
Bożego Narodzenia
w gronie rodziny
i przyjaciół oraz
zdrowia i wszelkiej
pomyślności
w nowym roku
2014
życzy firma
WOJOCZEK, s.r.o.
www.ajesucho.cz*

CL-767

pf 2014

mak roof
www.omak.cz
spolehlivý střešní systém

*Błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia
oraz wielu sukcesów w Nowym Roku 2014
życzą
pracownicy firmy Omak Roof s.r.o.*

CL-753

KRZYŻÓWKA ŚWIĄTECZNA

POZIOMO: **A.** Enzym rozkładający tłuszcze; uczęszcza na wyższą uczelnię; członek kolegium sędziowskiego. – **B.** Belgijski piosenkarz (Salvatore); rzymski Eros; dyletant; 60 groszy. – **C.** Łajdak po naszymu; lilia afrykańska; fabryka. – **D.** Król elfów; wyspa na Oceanie Indyjskim. – **E.** Werset Koranu; czeski „słowik”. – **F.** Łączy łopatkę z barkiem; pies Odysusza. – **G.** Propozycja zawarcia umowy; tytuł komedii Gogoła. – **H.** Francuski aktor (Alain); miasto na wyspie Kiusiu. – **I.** Pole; dopływ Wisłoki. – **J.** Imię Gierka; etat. – **K.** Imię żeńskie; wynik odejmowania; znawca budowy organizmu. – **L.** Polska piosenkarka; pościel; zbiór najstarszych tekstów indyjskich; obraz prawosławny. – **M.** Okręt; szatry; stolica Niemiec.

PIONOWO: **1.** Próżnowanie; pierwiastek (Rh); ubranie sportowca. – **2.** Najwyższa góra na Krecie; andrut; głos żeński. – **3.** Zieleń w mieście; imię Gibsona; myśl przewodnia. – **4.** Mniszka buddyjska w Japonii; rodzaj tkaniny syntetycznej; organ Tureckiej Partii Robotniczej. – **5.** Indolencja. – **6.** Płaszcz Beduina; Czarna Woda. – **7.** Litera alfabetu greckiego; „dumny” ptak. – **8.** Towot; obrazkowiec. – **9.** Państwo w Afryce; nie ma jej bez kolców. – **10.** „Paliwo” jądrowe; jam. – **12.** Starożytne państwo nad dolnym Tygrysem; pilzner. – **13.** Tytuł powieści E. Zoli; ma kwaśny smak. – **14.** Numer ciężarowy włókien lub przędzy; ogrody owocowe. – **15.** Imię Cembrzyńskiej; żądłówka. – **16.** Ogród zoologiczny; imię Sari. – **17.** Wywieranie nacisku na zapłalenie okupu. – **18.** Miasto w woj. warmińsko-mazurskim; lęk przed wystąpieniem; 4047 m². – **19.** Prawy dopływ górnej Wisły; gatunek antylopy; wyspa koralowa. – **20.** Imię pisarza Pawła; Adam Mickiewicz; tytuł powieści Witkacego. – **21.** Lepszy niż nic; styl w muzyce; inuła.

Wyrazy mniej znane:
AIRON, ANT, MARION, OMTA.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
A		15			28			23					1					18			
B									10								12		37		29
C					3								7			39		32		8	
D							20			14							41				
E																	31				
F	38				25																34
G			43	9													5	40		16	
H	11		21																		
I						26										30		17			
J					6		36								27			2			
K												24									
L			13		42			33										22			
M	19											4	35								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	❄

SZYFROGRAM

Rozwiązanie dodatkowe: Przysłowie polskie
36-33-28-12-21-44-2 – w Polsce jest Białowieska
41-17-31-24-6-45 – ...pracą się bogacą
26-14-43-8-23-1 – występował zazwyczaj z Jurą
4-29-42-13-38-27 – zasób wiadomości
18-16-9-39-5 – pomieszczenie dla świń
15-10-30-34-25 – chłosta, baty
7-35-37-3-19 – pisarz rosyjski (Maksym)
40-11-22-20-32 – zaciągnięta pętla.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 9. 1. 2014 r. o godz. 10.00.

1	2	3		4		5	6	7	8	9
10	11		12		13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23		24	25	26	27
	28	29	30		31	32	33	34	35	
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	

SAMI UKŁADAMY KRZYŻÓWKĘ

Małe sklepiki i duże markety oferują z okazji zbliżających się świąt fabrycznie produkowane wypieki z bombastyczną reklamą „od babičky”, ale na przykład tradycyjny... (rozwiązanie dodatkowe) właśnie od babuni jest o wiele smaczniejszy, bo rzeczywiście domowy.

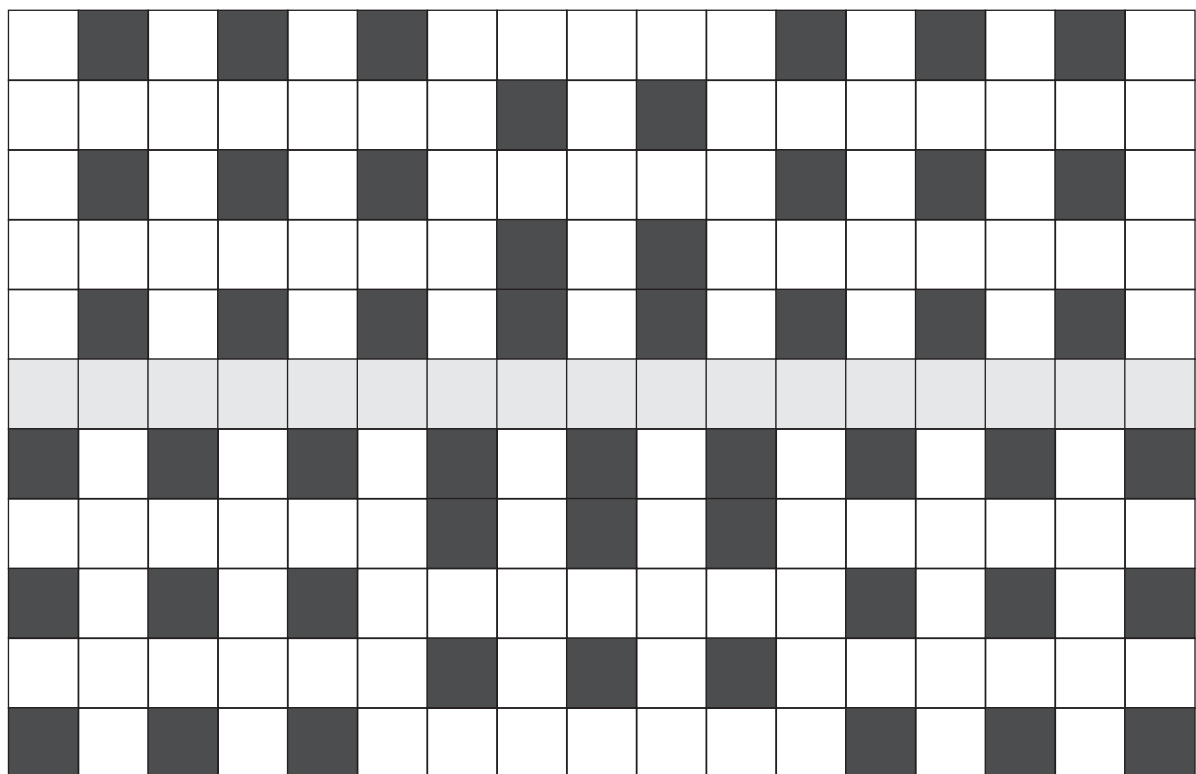
Oto specjalnie dobrany zestaw wyrazów, z których można złożyć krzyżówkę. Wystarczy odrobina logicznego myślenia. Przyjemniej zabawy!

5: ESTER, PŁOCK.

6: ALLIUM, BAŁKAN, DOCENT, GIGANT, JEDWAB, KAROCA, KOBALT, KRZAKI, LIKWOR, ŁABĘDŹ, MARZEC, MEDIUM, MILIEU, NABIAŁ, NIUTON, OŁTARZ, OTTAWA, PIERZE, ROZETA, STOKES, ZNAMIEŃ.

7: ADAPTER, EKWIWOK, KWAKIER, OKINAWA, TARABAN, TBILISI.

17: ROZWIĄZANIE DODATKOWE.

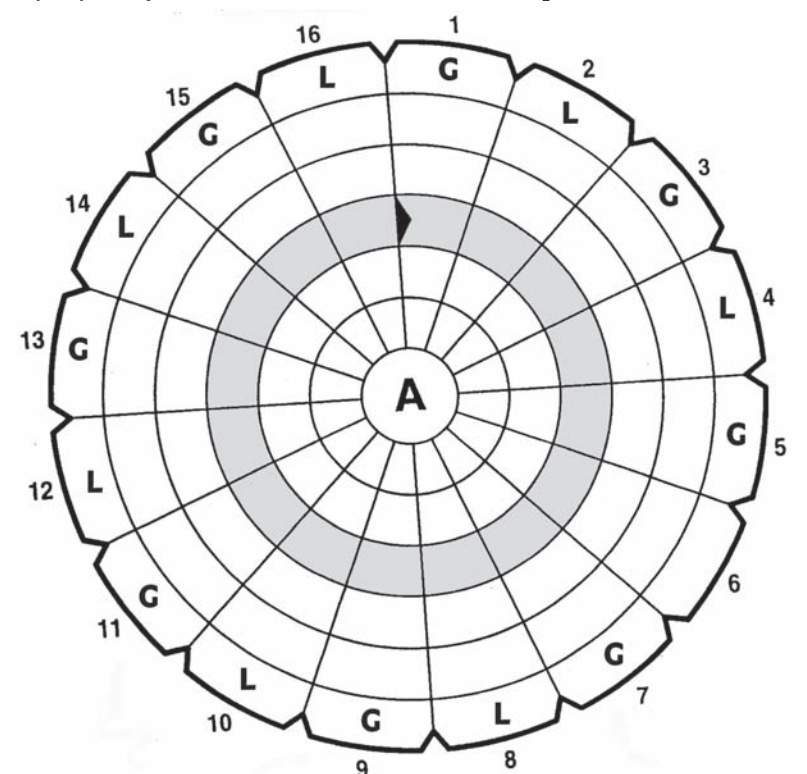
LOGOGRYF KOŁOWY

Rozwiązanie dodatkowe: Przepiękna kołeda polska.

Dośrodkowo wpisujemy do diagramu 7-literowe wyrazy o poniżej podanych znaczeniach. Inicjały „Głosu Ludu”, „GL” służą pomocą podczas rozwiązywania.

1. Górna część kolumny. – 2. Listwa po naszymu. – 3. Stan w USA. – 4. Chłodziarka. – 5. Długa łódź wenecka. – 6. Przyrząd optyczny. – 7. Dolna część szynki wieprzowej. – 8. Słynny teatr operowy w Mediolanie. – 9. Dzieli jedno państwo od drugiego. – 10. Ilustrował „Śmich Macieja” (Bronisław). – 11. Niskie drzewo z Ameryki Środkowej. – 12. Aminokwas występujący w białkach. – 13. Wyścigi koni. – 14. Słownictwo. – 15. 1/24 część doby. – 16. Orłowa 4.

Wyrazy mniej znane: GWAJAWA, LEUCYNA. Opr. JÓZEF TADRAŁA

ŻYCZENIA

Dziękuję bardzo serdecznie za życzenia, które otrzymałam z okazji mego jubileuszu życiowego od rodziny, Urzędu Gminy Stonawa, parafii katolickiej i ewangelickiej, zarządu chóru „Stonawa” i Klubu Kobiet MK PZKO w Stonawie, Stowarzyszenia Rodziny Katyńskiej, Czeskiego Związku Działkowców, szkoły oraz przedszkola w Stonawie, od delegacji HKS, KNE, TNP i ČSBS z Karwiny oraz wielu osób zaprzyjaźnionych.

Jestem wdzięczna za Waszą życzliwą pamięć.

Stefania Piszczek, Stonawa GL-758

WSPOMNIENIA

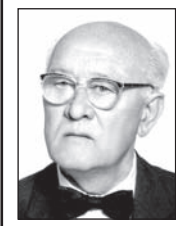

*Nie umiera ten,
kto w sercach żyje...*

Dziś, 21. 12. 2013, mija 21. rocznica śmierci naszego Syna

śp. ANDRZEJA BRECHERA

z Darkowa. Wszystkim, którzy Mu poświęcą chwilę cichych wspomnień i modlitwę, dziękuję rodzice. AD-121

Jutro, 22. 12. 2013, obchodziłby 90. urodziny nasz Drogi

śp. REMIGIUSZ GAŠIOR

Wszystkich, którzy zachowali Go w życzliwej pamięci, o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-765

*Nie umarłam, bo wiem,
że żyję w sercach tych, których kochałam.*

Dnia 21 grudnia 2013 mija 11. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamy i Babcy

śp. JADWIGI MACURY

z Trzyńca. O modlitwę i chwilę wspomnień proszą mąż Karol, córka Renia oraz synowie Roman i Andrzej z rodzinami. RK-193

Dnia 23 grudnia 2013 obchodziłaby 100. rocznicę urodzin

śp. ANASTAZJA UHROWA

z Rychwałdu. Z miłością i wdzięcznością wspominają syn Józef z żoną Haliną, wnuczka Helena, wnuk Julian – z rodzinami, prosząc wszystkich, którzy zachowali Ją w pamięci, o chwilę wspomnień i cichej zadumy. GL-744

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Wędrowki z dinozaurami (21-23, godz. 15.30); Gdzie jest Gwiazdka? (21-23, godz. 17.45); Kłauuni (21-23, godz. 18.00); Křídla vánoc (21-23, godz. 20.00); Hobbit: Pustkowie Smauga (27, godz. 16.00); Wyścig (27, godz. 21.30); Příběh kmotra (27, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum:** Hobbit: Pustkowie Smauga (23, 25-27, godz. 16.45); Wędrowki z dinozaurami (21, 22, godz. 17.45; 25-27, godz. 14.30); Gdzie jest Gwiazdka? (21, 22, godz. 20.00); Czas na miłość (23, 25, godz. 20.00); Last Vegas (26, 27, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Królestwo śniegu (21-23, godz. 14.30); Hobbit: Pustkowie Smauga (21-23, godz. 17.00); Porachunki (21-23, godz. 20.00); Wędrowki z dinozaurami (26, godz. 17.30; 27, godz. 15.30); Kapitan Philips (26, 27, godz. 20.00); Last Vegas (27, godz. 17.30); **CIESZYN – Piast:** Papsza (21, 22, godz. 18.00); Last Vegas (21, 22, godz. 20.30); Hobbit: Pustkowie Smauga (27, godz. 10.00, 13.00, 16.15, 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrava 107,3 MHz i Trzyńec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

BOGUMIN – Zarząd MK PZKO i Klub Kobiet zapraszają na spotkanie pod choinką w piątek 27. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO. Kolędy zaśpiewa zespół „Rychwałdzianie”. Mile widziani członkowie okolicznych kół oraz sympatycy PZKO.

CIERLICKO-GRODZISZCZ – MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze połączone z wigilijką w niedzielę 29. 12. o godz. 16.00 do sali remizy strażackiej. W programie m.in. wymiana podarunków (około 50 kc), pogawędka przy kawie i herbacie.

CZ. CIESZYN-MOSTY – MK PZKO zaprasza członków i sympatyków, a przede wszystkim dzieci, na wigilijkę z Mikołajem w piątek 27. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO. Są jeszcze bilety z rezerwacją na Bal PZKO 17. 1., tel. 776 251 223.

JABŁONKÓW – MK PZKO zaprasza na Godowy Jarmark w sobotę 21. 12. w godz. 8.00-14.00 do Domu PZKO.

▲ Zarząd MK PZKO zaprasza na wigilijkę 29. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie koncert świąteczny Polskiego Chóru Parafialnego, życzenia świąteczne, wspólnie śpiewanie kolęd i pastorałek.

MISTRZOWICE – MK PZKO zaprasza na Reprezentacyjny Bal Śląski w piątek 31. 1. na „Strzel-

nicę” do Czeskiego Cieszyna. Nie trzeba reklamować orkiestry „Riviera”, kapeli „Olza”, podobnie jak Zespołu Regionalnego „Błędowice”, grupy tanecznej „Radost-Impuls” – wielokrotnych mistrzów Europy i dwukrotnych mistrzów świata w jazz dance i show dance, dziesięcioletniej grupy tanecznej „Shaheen” z oryginalnymi tańcami orientalnymi. Oczywiście, będzie nauka tańców cieszyńskich i inne niespodzianki. Bilety-miejscówki w polskiej księgarni Wirthów (Čapka 7) od 7. 1., także w sprzedaży internetowej, o czym informacje później (patrz www.balslaski.cz).

NIEBORY – MK PZKO oraz tatarski „Gapa2” oraz „Gapcio” zapraszają na Wesołe Jasełka 27. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO. Gościnnie wystąpi chór mieszany „Zgoda”.

KAPELA „SUSZAN” – Pilnie poszukuje od zaraz muzyków grających na skrzypcach, altówce, klawecie czy kontrabasie. Nie liczy się wiek, ale dobre chęci. Prosimy chętnych o zgłaszanie się pod nr. komórki 732 929 020 u kierownika kapeli Ryśka Mračny. „Suszenie” reprezentują Suchą Górą nie tylko na miejscowych akcjach, ale regularnie wyjeżdżają na prestiżowe festiwale i koncerty w RC oraz poza granicami kraju, dlatego stabilna i liczniejsza kapela jest bardzo potrzebna.

PTTS „BŚ” – Zaprasza na Przedsylwestrowy wymarsz na Ostry, który odbędzie się w sobotę 28. 12. Odjazd z Cz. Cieszyna o godz. 7.20, autobus z Bystrzycy o godz. 8.00.

RYCHWAŁD – MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na wigilijkę w sobotę 28. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie „Rychwałdzianie” oraz wspólne śpiewanie kolęd.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza w sobotę 28. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO na tradycyjną wigilijkę połączoną ze spotkaniem z tegorocznymi jubilatami Koła. W programie wystąpi chór mieszany „Hasło” oraz gościnnie zespół „4 Smyki” – Gorolski Muzyka z Odrzychowic. Podczas imprezy można zakupić „Kalendarz Śląski”, znaczki członkowskie oraz miejscówki na bal – 11. 1. 2014.

▲ MK PZKO zaprasza na bal pn. „Od melodii do melodii”, który odbędzie się 11. 1. o godz. 19.00 w sali zakładu „Bochemie” w Boguminie. W programie wystąpi Klub Taneczny „Domino” z Orłowej, do tańca przygrywa zespół „Sonata” Wiesława Farany. Przeprowadź miejscówek w cenie 300 kc, do 7. 1. od poniedziałku do czwartku w godz. 9.00-16.00 w biurze ČMSS-Liška na Rynku T. G. Masaryka 942 w Boguminie, Tadeusz Guziur, komórka 604 576 461.

Wczoraj, 20 grudnia br., minęła setna rocznica urodzin naszej Kochanej Cioci

śp. MARII MARTYNKOWEJ

z Mostów koło Jabłonkowa. Z szacunkiem wspominają i nigdy nie zapomną Jadwiga i Zdzisław z rodziną. GL-760

*Czy można żyć samym wspomnieniem?
Ludzie, których kochaliśmy,
zostają na zawsze w naszych sercach.*

W dniu 23. 12. minie 50. rocznica śmierci mojej Kochanej Matki

śp. BRONISŁAWY SAGITARIUSOWEJ

emerytowanej nauczycielki z Orłowej, zaś 23.10. przypadła 95. rocznica Jej urodzin.

Dnia 9. 11. minęła 30. rocznica śmierci Jej Męża, naszego Ojca, Teścia i Dziadka

śp. JÓZEFA SAGITARIUSA

Za chwilę cichych wspomnień dziękuję córka Anna z rodziną. GL-762

Dnia 20 grudnia 2013 minęła pierwsza bolesna rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Kochany

śp. BRONISŁAW SIWEK

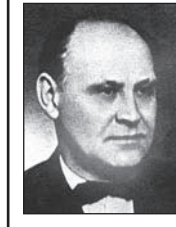
z Suchej Górnej. Z miłością, szacunkiem i wdzięcznością wspominają żona Maria, córka Renata, syn Marek i brat Bolesław z rodzinami. GL-757

W sierpniu 2013 minęła 28. rocznica zgonu naszej Kochanej Mamusi, Teściowej, Babcy i Prababci

śp. MARII WRANIK

z Karwiny, zaś 16 stycznia 2014 obchodziłaby 96. urodziny.

Dnia 28 grudnia minie 39. rocznica zgonu naszego Kochanego Tatusia, Teścia, Dziadka i Pradziadka

śp. EDWARDA WRANIKA

zaś 22. 9. 2013 obchodziłby 100. urodziny.

Dnia 26 grudnia 2013 minie 10. rocznica zgonu naszego Najdroższego Męża, Ojca, Brata, Szwagra i Wujka

śp. ZBIGNIEWA WRANIKA

Wszystkich, którzy znali Ich szlachetne serca, prosimy o chwilę wspomnień. GL-759

OFERTA PRACY

SZKOŁA PODSTAWOWA I PRZEDSZKOLE w Karwinie-Fryszacie poszukuje nauczycielkę na 1. stopień. Informacje można uzyskać telefonicznie pod numerem 596 317 672 lub emailem skola@pzskarvina.cz (również w okresie wakacji świątecznych). GL-755

OFERTY

KUPIĘ PIŁĘ TARCZOWĄ na drewno opałowe. Tel. 732 844 674. GL-764

SPRZEDAM STOZEK (rotaćni kłn) do produkcji łuparki (stipačky) drewna. Tel. 732 844 674. GL-764

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-603

KONCERTY

CZ. CIESZYN – MK PZKO Cz. Cieszyn-Centrum oraz chór mieszany „Harfa” zapraszają na tradycyjny koncert „Spotkanie z kołędą”, który odbędzie się w piątek 27. 12. o godz. 17.00 w Klubie PZKO przy ul. Bożka. Gościnnie wystąpi „Wyszobramski Chór Kameralny”.

MOSTY K. JABŁ. – „Przełęcz” śpiewa kolędy. Zapraszamy w niedzielę 29. 12. o godz. 15.30 na koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu chórzystów do Domu PZKO.

TRZYNIEC – Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik” zaprasza na Uroczysty Koncert pamięci Karola Wronki z okazji jubileuszu 90-lecia urodzin. Koncert odbędzie się w sali teatralnej DK „Trisia” w Trzyńcu 28. 12. o godz. 17.00. W programie utwory klasyczne, nowoczesne oraz kolędy. Z chórem wystąpią soliści: Władysław Czepiec – tenor, Andrea Pyszko – sopran, Beata Drzewiecka – fortepian, dyryguje Cezary Drzewiecki, akompaniament – Beata Drzewiecka, słowo o muzyce oraz prezentacja sylwetki Karola Wronki – ks. Bogusław Kokotek. Przed i po koncercie można będzie obejrzeć wystawę wspomnieniową z archiwum chóru i chórzystów.

WYSTAWY

BIBLIOTEKA REGIONALNA, Rynek Masaryka, Karwina-Frysztat: do 30. 12. wystawa twórczości Renaty Filipovej. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

KONGRES POLAKÓW, ul. Komeńskiego 4, Cz. Cieszyn: do 28. 2. wystawa poświęcona Józefowi i Karolowi Bergerom. Czynna w dni powszednie w godz. 8.00-15.00.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ, Galeria „Na schodach”, Frydecká 389, Trzyńec: do 28. 2. wystawa obrazów Josefa Lady. Czynna: wt-pt: 9.00-17.00, nie: 13.00-17.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 17. 1. 2014 wystawa pt. „Lalki w strojach ludowych”; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie, Pavlova 583/2:** do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Przygoda wigilijna”. Czynna: wt-pt: 8.00-16.30, czt: 8.00-18.00; so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

Sportowe wydarzenia 2013 w naszym regionie

STYCZEŃ

◆ W hali sportowej Vitality w Wędrynie odbyła się kolejna edycja międzynarodowego mitingu skoku wzwyż Beskidzka Poprzeczka. W mocnej konkurencji w korzysnym świetle zaprezentował się także polski niepełnosprawny skoczek Maciej Lepiato, który o palpację serca przyprawił m.in. utytułowanego Rosjanina Iwana Uchowa. Ze zwycięstwa w konkursie mężczyzn radość miał Katarczyk Mutaz Essa Barshim, który zaliczył 234 cm, wyrównując dotychczasowy rekord mitingu należący do Uchowa. W rywalizacji kobiet najlepsza okazała się Włoszka Alesia Trost (200 cm).

◆ Napastnik hokejowego klubu HC Stalownicy Trzynieć, Martin Růžička, skompletował w styczniu 33 bramek, wyprzedzając w statystykach klubowych dotychczasowego lidera strzelców – Jana Marka, tragicznie zmarłego w katastrofie lotniczej byłego napastnika Trzynieca i reprezentacji RC. Jan Marek w sezonie 2002/2003 zdobył w barwach Stalowników 32 gole.

◆ Ewa Haltof z Trzynieca wywalczyła złoty medal mistrzostw RC w narciarskich biegach na orientację w Vrbnie pod Pradědem.

◆ Z profesjonalną karierą hokeisty pożegnał się Martin Potočný. Napastnik Hawierzowa pożegnalny mecz zaliczył w derbach z Karwiną, wygranych przez zespół AZ-u 6:5.

◆ W Wiśle odbył się historyczny, pierwszy konkurs Pucharu Świata w skokach narciarskich. Na obiekcie im. Adama Najlepszego triumfował Norweg Anders Bardal. Najlepszy z Polaków, Piotr Zyla, zajął szóste miejsce.

◆ W Bystrzycy odbył się kolejny Memoriał Jasia Konderli w biegach narciarskich. W imprezie zorganizowanej przez PSP im. Stanisława Hadyny w prestiżowej kategorii do lat 30 triumfowali Jakub Martynek z Mostów k. Jabłonkowa i Beata Kawulok z Wędrynie.

LUTY

◆ Pierwszoligowych piłkarzy Banika Ostrawa wzmocnił napastnik Milan Baroš. Były snajper reprezentacji RC dosłownie czmychnął z tureckiego Galatasaray Istanbul.

◆ Vojtěch Plát z Trzynieca został w Pradze mistrzem RC w szachach błyskawicznych. Utalentowany młody szachista w półfinale sensacyjnie pokonał Davida Navarę, lidera czeskiego rankingu. W finale zaś trzyniecki zawodnik uporał się z Viktorem Láznicką, wiceliderem czeskiego rankingu.

◆ Martin Růžička nie zwalnia tempa. W połowie lutego sięgnął po nowy rekord ekstraklasy w punktacji kanadyjskiej, wyprzedzając dotychczasowego króla tych statystyk – Richarda Krála. Były kapitan Trzynieca w sezonie 1999/2000 zdobył 77 punktów kanadyjskich, tymczasem Martin Růžička 17 lutego na tafli Zlina powiększył swój dorobek na 78 pkt.

◆ Nie próżnowali też amatorzy sportowcy. Trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej Ski-Tour – ligi narciarskich maratonów w RC – wywalczył Wawrzyniec Fojcik z Cierlicka. Brązowe podium zdobył w kategorii 50-60 lat.

MARZEC

◆ Odbyła się kolejna edycja Zjazdu Gwiazdźstego. W Mostach koło Jabłonkowa wystartowali uczniowie polskich szkół podstawowych z całego Zaolzia. W klasyfikacji medalowej zwyciężyła PSP Jabłonków.

◆ Znakomicie spisali się skoczkowie narciarscy klubu TJ TŽ Trzynieć. Robert Szymeczek z Nydku został mistrzem RC w skokach narciarskich w kategorii starszych chłopców, zaś Damian Lasota wicemistrzem RC w kategorii młodszych juniorów. Lasota triumfował również w prestiżowym cyklu zawodów skierowanych do młodych skoczków – wygrywając międzynarodowy finał rozegrany w Zakopanem.

◆ Progresa powało też w klubie strzeleckim Olza Trzynieć. Trener i jeden z założycieli drużyny, Jan Walica, miał szczęśliwą rękę w doborze nowych, młodych zawodników. Z grona wielu utalentowanych młodych strzelców najmocniej zabłysnęła Izabela Sobek, która z mistrzostw RC w Pilźnie wróciła z przysłowiową tarczą – ze srebrnym medalem z rywalizacji pistoletu pneumatycznego w kategorii starszych junierek.

Fot. WITOLD KOZDÓN

Reprezentacja Polaków w RC triumfowała w klasyfikacji generalnej Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych w Kielcach. Jednym z medalistów był także Władysław Martynek (z prawej).

◆ To był dobry rok dla szachisty Vojtěcha Pláta. Trzyniecki zawodnik po sukcesie w mistrzostwach RC w szachach błyskawicznych dołączył też złoto w młodzieżowych mistrzostwach RC w Koutach nad Desną.

◆ Świeną formę potwierdziła Ewa Haltof, triumfatorka Pucharu RC w narciarskim biegu na orientację.

◆ Z klubu narciarskiego SKI Mosty pochodzi mistrzyni RC w biegach w kategorii młodszych junierek – 16-letnia Ewa Szotkowska. Podopieczna trenera Tomasza Cyhana triumfowała w zawodach rozegranych w Nowym Mieście na Morawach. Ewa Szotkowska zwyciężyła też w międzynarodowych mistrzostwach Słowacji w Sztrbskim Plesie – na dystansie 7 km techniką łączną, jak również w sztafecie 2x1 km wspólnie z Janą Kawulok.

◆ Piłkarze ręczni Banika Karwina nie awansowali do finałowej szóstki ekstraklasy. Zabrakło im czterech bramek w przegranym meczu z Jičinem 26:29.

◆ Josef Mazura został nowym szkoleniowcem drugoligowych piłkarzy MFK OKD Karwina.

KWIECIEŃ

◆ Hokeiści HC Stalownicy Trzynieć przegrali w półfinale Tipsport Ekstraligi ze Zlinem. Zespół Zlina wywalczył przepustkę do finału w sześciu meczach (4:2). Porażka ze Zlinem przełożyła się na zmiany w sztabie szkoleniowym Trzynieca, jak również w kadry zespołu. Na pierwszy ogień odwołano trenera Josefa Turka. Nowymi szkoleniowcami zostali Jiří Kalous i Pavel Marek (dotychczasowy dyrektor sportowy klubu).

◆ Jan Zolich, długoletni trener związany przede wszystkim z karwińskim futbolem, a ostatnio z Orłami Zaolzie, został odznaczony najwyższym wyróżnieniem Piłkarskiej Asocjacji Republiki Czeskiej – nagrodą Václava Jirya.

◆ W Czeskim Cieszynie i Cieszynie odbyła się kolejna edycja Fortuna Biegu. W międzynarodowej obsadzie najszybciej dobiegł do mety Ukrainiec Bogdan Semienowicz reprezentujący barwy klubu Finisz Kalisz. Trasę 10 km pokonał w czasie 30:30.

◆ Unihokeiści Torpedo Hawierzów nie utrzymali się w elitarnym gronie ekstraklasy, spadając do I ligi.

◆ Do I ligi hokeja na lodzie awansował zespół AZ Hawierzów, który przepustkę do drugiej najwyższej klasy wywalczył na trzy kolejki przed końcem fazy barażowej.

◆ Holenderka Eleonora van Dijk (Specjalizacja Lululemon) została triumfatorką wyścigu kolarskiego pań Gracja Orłowa 2013.

MAJ

◆ W mistrzostwach RC w zapasach w wolnym stylu złoto w kat. młodszych chłopców (do 65 kg) zdobył Jan Cymorek z trzynieckiego klubu.

◆ Piłkarze Banika Ostrawa uratowali pierwszą ligę na Bazalach. Sezon zakończyli na 13. pozycji.

◆ Na stadionie w Trzyniecu rozegrane zostały

XXXI Lekkoatletyczne Mistrzostwa Polskich Szkół Podstawowych. W klasyfikacji generalnej szkół pełnoklasowych triumfowała PSP w Czeskim Cieszynie, której reprezentacja zdobyła 114 pkt.

CZERWIEC

◆ Piłkarze FK Fotbal Trzynieć po roku spędzonym w gronie trzecioligowców wrócili do 2. ligi. W roli trenera drużynę poprowadził Miroslav Kouřil, którego po awansie zmienił przy sterze trzynieckiego zespołu Pavel Hajný. Kluczowe zwycięstwo zanotowali trzynieczanie w derbach z Frydkiem-Mistkiem, wygranych 3:1. Drużyna Frydku-Mistku w końcu też przebiła się do 2. ligi.

◆ Marek Grycz z klubu SC Bystrzyca został mistrzem RC w pięcioboju nowoczesnym – wygrywając kategorię wiekową do lat 16. To jednak nie koniec osiągnięć Marka Grycza, na co dzień ucznia PSP w Trzyniecu. Młody zawodnik w czerwcu sięgnął po największy sukces w swojej karierze, zdobywając dwa srebrne medale w młodzieżowych mistrzostwach Europy w Mińsku. Grycz sięgnął po srebro tak w rywalizacji indywidualnej, jak też w drużynowej.

◆ Drugoligowi piłkarze MFK Karwina sezon zakończyli na 9. miejscu w tabeli. Najlepszym strzelcem klubu został Władimir Mišínský, który zdobył 10 bramek.

◆ Sekcja judo działająca w Trzyniecu może się pochwalić utalentowaną Adelą Szarzecową. Młodzieżowa reprezentantka RC zajęła czwarte miejsce w młodzieżowych mistrzostwach Europy, które zagościły w estońskim Tallinie.

◆ Bez Usaina Bolta, ale z plejadą innych świetnych zawodników, rozegrano w Ostrawie 52. edycję Złoty Kolców. W mitingu lekkoatletycznym na podium udało się wskoczyć także Polakom – Anicie Włodarczyk (druga w rzucie młotem) i Łukaszowi Grzeszczukowi (trzeci w rzucie oszczepem).

LIPIEC

◆ Ewa Haltof, która w zimowym sezonie zdobywała medale w narciarskim biegu na orientację, w letnim okienku przestawiła się na kolarskie wyścigi na orientację. Utalentowana zawodniczka zdobyła złoty medal w zawodach Pucharu Europy w Zamościu, startując w trzyosobowej sztafecie. Do złota ze sztafety Ewa Haltof dołączyła też trzy srebrne medale ze sprintu, średniego i długiego dystansu. Wyścig w Zamościu traktowany był jako nieoficjalne młodzieżowe mistrzostwo Europy.

◆ Roman Wróbel, na co dzień dyrektor PSP w Bystrzycy, sięgnął w Grecji po brązowy medal mistrzostw świata w kulturystyce naturalnej. 51-letni Roman Wróbel brąz wywalczył w kategorii Grand Masters w przedziale wiekowym 50-60 lat.

◆ Marek Grycz zdobył srebrny medal mistrzostw RC w pięcioboju nowoczesnym w kategorii do lat 16. Mistrzem RC w kategorii do lat 18 został jego kolega klubowy, Martin Konvička.

SIERPIEŃ

◆ Reprezentacja Polaków w RC sięgnęła po historyczny sukces w Światowych Letnich Igrzyskach Polonijnych Kielce 2013. Zawodnicy startujący w barwach PTTS „Beskid Śląski” triumfowali po raz pierwszy w klasyfikacji medalowej igrzysk. Grad medali posypał się m.in. w konkurencjach lekkoatletycznych, kolarskich, pływackich, nordic walking, łucznictwie, szachach, tenisie czy tenisie stołowym. Spore nadzieje związane były ze startem naszej reprezentacji piłkarskiej. Drużyna pod wodzą Zbigniewa Worka i Stanisława Kłuzza przywozła z Kielc brązowy medal.

◆ Hokeiści HC Stalownicy Trzynieć uplasowali się na 28. miejscu w rankingu europejskich hokejowych klubów. To awans o 33 pozycję w zestawieniu sygnowanym przez organizację Francuskich Historyków Hokeja.

WRZESIEŃ

◆ Ewa Haltof idzie jak burza. W sezonie kolarskim zawodniczka z Trzynieca sięgnęła po srebrny medal mistrzostw świata w kolarskim biegu na orientację. W czempionacie rozegranym w Estonii Ewa Haltof startowała w sztafecie i wyścigu indywidualnym. W sztafecie wywalczyła wspomniane srebro wspólnie z Kateřiną Novákovą i Veroniką Kubinową, zaś w wyścigu indywidualnym uplasowała się na świetnej szóstej pozycji.

PAŹDZIERNIK

◆ Na cztery kolejki przed końcem rundy zasadniczej II ligi doszło do zmiany trenera w Trzyniecu. Po przegranej meczu z Pardubicami władze klubu odwołali trenera Pavla Hajnego. Drużynę spod Jaworowego w roli tymczasowego trenera przejął Karel Kula, który połączył w ten sposób obowiązki dyrektora sportowego i szkoleniowca „A” zespołu.

◆ Ewa Haltof może być zadowolona ze swojego sezonu. Do grona sukcesów w zimowym i letnim sezonie młoda zawodniczka dołączyła też złoto z seniorskich mistrzostw RC w kolarskim biegu na orientację. Ewa Haltof złoto wywalczyła w sztafecie mieszanej.

◆ W Czeskim Cieszynie rywalizowano w Memoriale Alojzego Adamca – turnieju piłkarskim skierowanym do polskich szkół podstawowych na Zaolziu. W finale Bystrzyca pokonała 2:0 Suchą Górą.

◆ W 37. otwartych mistrzostwach PZKO w biegu przełajowym – Memoriale Wandy DeLong – najlepiej spisali się zawodnicy z Czeskiego Cieszyna. W głównej kategorii (mężczyźni 19-35) zwyciężył R. Szarzec.

LISTOPAD

◆ Z okazji 110. rocznicy powstania zorganizowanego narciarstwa na terenach obecnej Republiki Czeskiej odznaczono w Pradze zasłużonych działaczy, wśród których nie zabrakło Stanisława Lasoty st., prezesa trzynieckiego klubu narciarskiego.

◆ Adela Szarzecová wywalczyła brązowy medal mistrzostw RC w judo. Młoda trzyniecka zawodniczka w drodze na podium pokonała o wiele starsze, bardziej doświadczone zawodniczki. W październiku Adela Szarzecová zdobyła też srebro w młodzieżowym czempionacie, przegrywając w finale z Sabiną Merklową z Pilzna.

◆ Jan Cymorek został wicemistrzem RC w zapasach w stylu grecko-rzymskim. Cymorek wystartował w kategorii młodszych chłopców do 65 kg.

GRUDZIEŃ

◆ Piłkarze ręczni Banika Karwina mają nowego trenera. Do końca sezonu drużynę poprowadzi z pozycji dyrektora sportowego doświadczony Jaroslav Hudeček, na co dzień selekcjoner męskiej reprezentacji RC.

◆ 1000. występ w hokejowej ekstraklasie zaliczył witkowicki napastnik Jiří Burger. Jubileuszowy mecz przypadł na 30. kolejkę, w której Witkowiec pokonał na wyjeździe 3:1 Kometę Brno.

◆ Agnieszka Radwańska, najlepsza polska tenisistka, ponownie wystartowała w barwach Prościejowa w finałach tenisowych mistrzostw RC.

JANUSZ BITTMAR